A Testület véleménye (64. cikk)

22/2024. sz. vélemény adatfeldolgozó(k) és további adatfeldolgozó(k) igénybevételéből eredő egyes kötelezettségekről

Elfogadás időpontja: 2024. október 7.

Összefoglaló

A dán felügyeleti hatóság az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése alapján felkérte az Európai Adatvédelmi Testületet, hogy adjon ki véleményt általános érvényű ügyekre vonatkozóan. A vélemény hozzájárul ahhoz, hogy a nemzeti felügyeleti hatóságok összehangoltan értelmezzék az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének egyes vonatkozásait, adott esetben az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetével összefüggésben. A vélemény az adatfeldolgozókat és további adatfeldolgozókat igénybe vevő adatkezelők bizonyos, különösen az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkéből eredő feladatainak értelmezésével, valamint az adatkezelők és adatfeldolgozók között létrejött szerződések megfogalmazásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. A kérdések a személyes adatok EGT-n belüli kezelésére, valamint a harmadik országba történő továbbítást követő adatkezelésre vonatkoznak.

A Testület e véleményében megállapítja, hogy az adatkezelőknél az összes adatfeldolgozó, további adatfeldolgozó stb. személyazonosságára (azaz nevére, címére, kapcsolattartójára) vonatkozó információknak mindenkor azonnal rendelkezésre kell állniuk annak érdekében, hogy a lehető legjobban teljesíthessék az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke szerinti kötelezettségeiket, függetlenül az adatkezelési tevékenységgel kapcsolatos kockázattól. E célból az adatfeldolgozónak proaktív módon az adatkezelő rendelkezésére kell bocsátania az összes ilyen információt, és azokat mindenkor naprakészen kell tartania.

Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az adatkezelő kizárólag olyan adatfeldolgozókat vehet igénybe, akik vagy amelyek „megfelelő garanciákat” nyújtanak az adatkezelés általános adatvédelmi rendelet követelményeinek való megfelelését és az érintettek jogainak védelmét biztosító, „megfelelő” intézkedések végrehajtására. Az Európai Adatvédelmi Testület véleménye szerint annak értékelésekor, hogy az adatkezelők megfelelnek-e ennek a kötelezettségnek és az elszámoltathatóság elvének (az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdése), a felügyeleti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy az adatfeldolgozók igénybevétele nem csökkentheti az érintettek jogai védelmének szintjét. Az adatkezelő annak ellenőrzésére irányuló *kötelezettsége*, hogy a (további) adatfeldolgozók „megfelelő garanciákat” nyújtanak-e az adatkezelő által meghatározott, megfelelő intézkedések végrehajtásához, az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázattól függetlenül alkalmazandó. Az ilyen ellenőrzés *mértéke* azonban a gyakorlatban az említett technikai és szervezési intézkedések jellegétől függően változik, amelyek az ilyen kockázat szintjétől függően szigorúbbak vagy szélesebb körűek lehetnek.

Az Európai Adatvédelmi Testület véleményében továbbá leszögezi, hogy bár az eredeti adatfeldolgozónak gondoskodnia kell arról, hogy megfelelő garanciákat nyújtó további adatfeldolgozókat javasoljon, az adott további adatfeldolgozó igénybevételéről, és az ezzel kapcsolatos felelősségről, beleértve a garanciák ellenőrzését is, a végső döntést az adatkezelő hozza meg. A felügyeleti hatóságoknak értékelniük kell, hogy az adatkezelő képes-e igazolni, hogy a saját (további) adatfeldolgozói által nyújtott garanciák megfelelőségének ellenőrzése az adatkezelő megelégedésére történt-e. Az adatkezelő dönthet úgy, hogy az adatfeldolgozójától kapott információkra támaszkodik, és szükség esetén azokra épít (például ha azok hiányosnak, pontatlannak tűnnek vagy kérdéseket vetnek fel). Konkrétabban, az érintettek jogaira és szabadságaira nézve nagy kockázatot jelentő adatkezelés esetében az adatkezelőnek növelnie kell az értékelés szintjét a megadott információk

ellenőrzése szempontjából. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy az általános adatvédelmi rendelet értelmében az adatkezelő nem köteles szisztematikusan bekérni a további adatkezelésre vonatkozó szerződéseket annak ellenőrzése céljából, hogy az eredeti szerződésben előírt adatvédelmi kötelezettségeket az adatkezelési lánc alsóbb szintjein is betartják-e. Az adatkezelőnek eseti alapon kell értékelnie, hogy szükség van-e az ilyen szerződések másolatainak bekérésére vagy azok felülvizsgálatára ahhoz, hogy az elszámoltathatóság elvének fényében bizonyítani tudja a megfelelést.

Amennyiben személyes adatok EGT-n kívüli továbbítása két (további) adatfeldolgozó között történik az adatkezelő utasításainak megfelelően, az adatkezelőre – a 44. cikk szerinti kötelezettségek mellett – továbbra is vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdéséből eredő, „megfelelő garanciákra" irányuló kötelezettségek annak biztosítása érdekében, hogy a személyes adatok továbbítása ne ássa alá az általános adatvédelmi rendelet által garantált védelmi szintet. Az adatfeldolgozónak/adatátadónak az ítélkezési gyakorlattal összhangban és az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásában kifejtettek szerint el kell készítenie a vonatkozó dokumentációt. Az adatkezelőnek értékelnie kell az ilyen dokumentációt, és be kell mutatnia az illetékes felügyeleti hatóságnak. Az adatkezelő támaszkodhat az adatfeldolgozótól/adatátadótól kapott dokumentációra vagy információkra, és szükség esetén azokra építhet. Az adatkezelő e dokumentáció értékelésére vonatkozó kötelezettségének mértéke és jellege függhet az adattovábbításhoz használt jogalaptól és attól, hogy az adattovábbítás kezdeti vagy újbóli adattovábbításnak minősül-e.

Az Európai Adatvédelmi Testület a véleményében az adatkezelők és adatfeldolgozók között létrejött szerződések megfogalmazására vonatkozó kérdéssel is foglalkozott. E tekintetben az alapvető elem az adatfeldolgozó arra irányuló kötelezettségvállalása, hogy kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezel személyes adatokat, „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*" (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja) – figyelemmel arra az általános elvre, hogy szerződések nem írhatják felül a jogot. Tekintettel a felek szerződéses szabadságára, amely szerint az adatkezelők és adatfeldolgozók közötti szerződéseket a saját körülményeikhez igazítják az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének keretein belül, az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*" szöveg (szó szerinti vagy nagyon hasonló szavakkal történő) idézése erősen ajánlott, de nem kötelező.

Ami a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést uniós jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*" szöveghez hasonló változatokat illeti, az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy ez a felek szerződéses szabadságának előjogán belül marad, és önmagában nem sérti az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját. Ugyanakkor véleményében az Európai Adatvédelmi Testület számos kérdést azonosít, mivel egy ilyen záradék nem mentesíti az adatfeldolgozót az általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségeinek teljesítése alól.

Az EGT-n kívülre továbbított személyes adatok tekintetében az Európai Adatvédelmi Testület valószínűtlennek tartja, hogy a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést uniós jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*" megfogalmazás önmagában elegendő lenne az általános adatvédelmi rendelet V. fejezettel összefüggésben értelmezett 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának való megfeleléshez. Amint azt az Európai Bizottság nemzetközi adattovábbításra vonatkozó általános szerződési feltételei és a BCR-C ajánlások is mutatják, az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke

(3) bekezdésének a) pontja elvben nem akadályozza meg, hogy a szerződésbe olyan rendelkezéseket foglaljanak bele, amelyek a továbbított személyes adatok kezelésére vonatkozó harmadik országbeli jogi követelményekkel foglalkoznak. Az említett dokumentumokhoz hasonlóan azonban különbséget kell tenni a harmadik országnak az általános adatvédelmi rendelet által biztosított védelem szintjét el nem érő, és az azt a szintet biztosító joga között. Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy a harmadik ország jogának az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelést akadályozó lehetősége olyan tényező, amelyet a feleknek (az adatkezelő és az adatfeldolgozó, illetve az adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozó közötti) szerződés megkötése előtt figyelembe kell venniük.

Amennyiben az adatfeldolgozó az EGT-n belül kezel személyes adatokat, bizonyos körülmények között még mindig szembesülhet harmadik ország jogaival. Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést uniós jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*” megfogalmazáshoz hasonló szöveg szerződésbe illesztése nem mentesíti az adatfeldolgozót az általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségei alól.

Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy az adatfeldolgozó azon kötelezettségvállalásának, hogy kizárólag írásbeli utasítások alapján végez adatkezelést a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést uniós jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*” (szó szerinti vagy nagyon hasonló szavakkal történő) idézettel való követése nem értelmezhető az adatkezelő írásbeli utasításaként.

Tartalom

Az Európai Adatvédelmi Testület,

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 63. cikkére és 64. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018 határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére[1],

tekintettel eljárási szabályzatának 10. és 22. cikkére,

mivel:

(1) Az Európai Adatvédelmi Testület (a továbbiakban: Testület) fő feladata, hogy biztosítsa az általános adatvédelmi rendelet egységes alkalmazását az Európai Gazdasági Térség (EEA) egész területén. Az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy bármely felügyeleti hatóság, a Testület elnöke vagy a Bizottság kérheti, hogy a Testület vizsgáljon meg egy általános érvényű vagy egynél több EGT-tagállamban hatással bíró ügyet, és bocsásson ki róla véleményt. E vélemény célja, hogy megvizsgáljon egy általános érvényű vagy egynél több EGT-tagállamban hatással bíró ügyet.

(2) A Testület a véleményét az általános adatvédelmi rendelet – a Testület eljárási szabályzata 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett – 64. cikkének (3) bekezdése alapján az azt követő nyolc héten belül fogadja el, hogy az elnök és az illetékes felügyeleti hatóságok úgy határoztak, hogy a dokumentáció hiánytalan. Az ügy összetettségére figyelemmel ez a határidő az elnök határozatával további hat héttel meghosszabbítható.

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

1 BEVEZETÉS

1.1 A tényállás rövid ismertetése

1. 2024. július 5-én a dán felügyeleti hatóság felkérte az Európai Adatvédelmi Testületet (a továbbiakban: az Európai Adatvédelmi Testület vagy a Testület), hogy adjon ki véleményt az adatkezelőknek az adatkezelési lánc, valamint az adatkezelők és (további) adatfeldolgozók közötti kapcsolat tekintetében fennálló elszámoltathatósági kötelezettségeiről (a továbbiakban: a kérelem).

2. A dán felügyeleti hatóság 2024. július 8-án teljesnek nyilvánította a dokumentációt. A Testület elnöke 2024. július 9-én teljesnek tekintette a dokumentációt. Ugyanezen a napon a dokumentációt az Európai Adatvédelmi Testület titkársága továbbította. Az elnök az ügy összetettségére való tekintettel

[1] A jelen véleményben a „tagállamokra” történő bármely hivatkozást egyben az „EGT-tagállamokra” történő hivatkozásként kell érteni. A jelen véleményben az „Unióra” történő bármely hivatkozást az „EGT-re” történő hivatkozásként kell érteni.

úgy döntött, hogy az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (3) bekezdésével és az eljárási szabályzat 10. cikkének (4) bekezdésével összhangban meghosszabbítja a jogszabályi határidőt.

3. A dán felügyeleti hatóság kérelmében hivatkozik továbbá az Európai Adatvédelmi Testület által 2023 januárjában elfogadott azon jelentésre, amely az első összehangolt végrehajtási intézkedés[2] megállapításairól szól, amelyet az összehangolt végrehajtási kereten (CEF)[3] belül hajtottak végre. Ez az összehangolt intézkedés a felhőalapú szolgáltatásoknak a közszektor általi használatára összpontosított. Az Európai Adatvédelmi Testület jelentésében az összehangolt intézkedésben részt vevő felügyeleti hatóságok nyolc kihívást azonosítottak, különösen a felhőszolgáltatások közjogi szervezetek általi igénybevételével kapcsolatban, és egy listát állítottak össze azokról a szempontokról, amelyeket az érintett érdekelt feleknek figyelembe kell venniük a felhőszolgáltatások értékelése és a felhőszolgáltatókkal való együttműködés során[4]. Bár e szempontok többsége esetében az általános adatvédelmi rendelet által előírt kötelezettségek mértéke egyértelmű mind az adatkezelők, mind az adatfeldolgozók számára, a dán felügyeleti hatóság szerint az általános adatvédelmi rendelet által előírt bizonyos kötelezettségek pontos terjedelme továbbra sem egyértelmű[5].

A dán felügyeleti hatóság a következő kérdéseket tette fel:

4. 1.1. kérdés: Figyelembe véve az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdését és 24. cikkének (1) bekezdését, amennyiben adatfeldolgozót vesznek igénybe azzal a céllal, hogy az adatkezelő nevében adatkezelést végezzen, *többek között* a 28. cikk (1) bekezdésének és a 28. cikk (2) bekezdésének való megfelelés dokumentálása érdekében (ideértve azt is, amikor az ellenőrzés során dokumentumokat nyújtanak be a felügyeleti hatóságnak):

   a. Az adatkezelőnek azonosítania kell-e az adatfeldolgozó valamennyi további adatfeldolgozóját, azok további adatfeldolgozóit stb. az adatkezelési lánc egészében, vagy csak az adatfeldolgozó által igénybe vett további adatfeldolgozók első vonalát?

   b. az adatkezelőnek milyen mértékben és milyen részletességgel kell ellenőriznie és dokumentálnia a következőket:

      i. az adatfeldolgozók, a további adatfeldolgozóik stb. által nyújtott biztosítékok elégséges volta,
      ii. az eredeti adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozók közötti szerződések tartalma annak megállapítása érdekében, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése értelmében ugyanazokat a kötelezettségeket rótták-e ki a további adatfeldolgozókra, és
      iii. az adatfeldolgozók, további adatfeldolgozóik stb. megfelelnek-e az adatkezelő 28. cikk (1) bekezdése szerinti követelményeinek?

5. 1.2. kérdés: Az adatkezelő utasításainak megfelelően (további) adatfeldolgozótól egy másik (további) adatfeldolgozóhoz történő adattovábbítás vagy újbóli továbbítás esetén: Milyen mértékben kell az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkével összefüggésben értelmezett

[2] Report on 2022 Coordinated Enforcement Action - Use of cloud-based services by the public sector (Jelentés a 2022. évi összehangolt végrehajtási intézkedésről – A felhőalapú szolgáltatások közszektor általi igénybevétele), 2023. január 17. (a továbbiakban: CEF-jelentés a felhőalapú szolgáltatásokról).

[3] Az Európai Adatvédelmi Testület 2020 októberében hozta létre az összehangolt végrehajtási keretet a végrehajtás és a felügyeleti hatóságok közötti együttműködés egyszerűsítése céljából. Lásd az Európai Adatvédelmi Testület dokumentuma az (EU) 2016/679 rendelet szerinti összehangolt végrehajtási keretről, elfogadva 2020. október 20-án, 1.1. verzió.

[4] CEF-jelentés a felhőalapú szolgáltatásokról, 10–20. o.

[5] Kérelem, 1. o.

28. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségének részeként értékelnie és a (további) adatfeldolgozóktól származó dokumentáció alapján bizonyítania, hogy a személyes adatok védelmének szintjét az (újbóli) adattovábbítás nem veszélyezteti?

6. 1.3. kérdés: Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével és 24. cikkével összefüggésben értelmezett 28. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti kötelezettségek mértéke az adatkezelési tevékenységgel járó kockázattól függően változik-e az 1.1. és az 1.2. kérdésre adott válasz szerint? Ha igen, milyen mértékűek ezek a kötelezettségek az alacsony kockázatú adatkezelési tevékenységek, és milyen mértékűek a nagy kockázatú adatkezelési tevékenységek tekintetében?

7. 2. kérdés: Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése szerinti uniós vagy tagállami jog szerinti szerződésnek vagy egyéb jogi aktusnak tartalmaznia kell-e (akár szó szerint, akár nagyon hasonló megfogalmazásban) a 28. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*” kivételt ahhoz, hogy megfeleljen az általános adatvédelmi rendeletnek?

8. 2a. kérdés: a 2. kérdésre adott nemleges válasz esetén, az uniós vagy tagállami jog szerinti olyan szerződés vagy egyéb jogi aktus, amely az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt kivételt általában harmadik országok jogára is kiterjeszti (pl. „kivéve akkor, ha az adatkezelést uniós jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő”), önmagában sérti-e az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját?

9. 2b. kérdés: Ha a 2a. kérdésre adott válasz nemleges, akkor egy ilyen kibővített kivételt az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében az adatkezelő írásbeli utasításaként kell-e értelmezni?

1.2 Az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény iránti kérelem elfogadhatósága

10. Az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy bármely felügyeleti hatóság kérheti, hogy a Testület vizsgáljon meg egy általános érvényű vagy egynél több tagállamban hatással bíró ügyet, és bocsásson ki róla véleményt.

11. A dán felügyeleti hatóság által előterjesztett első kérdések az adatkezelőknek az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke szerinti elszámoltathatósági kötelezettségeire vonatkoznak (1.1., 1.2. és 1.3. kérdés), míg az utolsó kérdés az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint az adatkezelő és az adatfeldolgozó között létrejött szerződés vagy jogi aktus konkrét tartalmára vonatkozik (2. kérdés).

12. A Testület úgy véli, hogy ezek a kérdések az általános adatvédelmi rendelet értelmezéséhez kapcsolódnak, különös tekintettel az adatkezelők és további adatfeldolgozóik közötti kapcsolatra, valamint az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (2) bekezdésének, 24. cikkének és 28. cikkének értelmezésére. A kérelem egyrészről az adatkezelők elszámoltathatósági kötelezettségeihez és azon dokumentáció szintjéhez kapcsolódik, amelyet a felügyeleti hatóságok megkövetelnek minden olyan adatkezelőtől, aki (további) adatfeldolgozókat vesz igénybe, hogy a nevükben adatkezelési tevékenységeket végezzenek, másrészről pedig az adatkezelő és az adatfeldolgozó között létrejött szerződések vagy jogi aktusok tartalmához. Ebből kifolyólag ez a kérelem az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „*általános érvényű ügyre*” vonatkozik.

13. A Testület továbbá úgy véli, hogy a dán felügyeleti hatóság kérelme az Európai Adatvédelmi Testület eljárási szabályzata 10. cikkének (3) bekezdésével összhangban megalapozott, mivel a dán felügyeleti

hatóság érveket hozott fel a kérelemben megfogalmazott kérdések következetes értelmezésének szükségessége mellett.

14. Az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (3) bekezdése szerint az Európai Adatvédelmi Testület véleményt bocsát ki az elé terjesztett ügyről, kivéve, ha ugyanazon ügyről már bocsátott ki véleményt[6]. Az Európai Adatvédelmi Testület még nem adott választ a dán felügyeleti hatóság kérelmében szereplő kérdésekre. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület rendelkezésre álló iránymutatásai, többek között különösen az Európai Adatvédelmi Testületnek az adatkezelő és az adatfeldolgozó fogalmáról szóló, 07/2020. sz. iránymutatása (Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor)[7] (a továbbiakban: az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása) némi útmutatást nyújtanak az adatkezelő általános adatvédelmi rendelet 28. cikke szerinti elszámoltathatósági kötelezettségeinek mértékére vonatkozóan, de a meglévő iránymutatás nem foglalkozik teljes mértékben a kérelemben foglalt valamennyi kérdéssel[8]. Konkrétabban, például az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjával kapcsolatban rendelkezésre álló iránymutatás nem foglalkozik kifejezetten a dán felügyeleti hatóság kérelmében szereplő, arra vonatkozó kérdéssel, hogy a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*” szövegrészt bele kell-e foglalni az adatkezelő és az adatfeldolgozó között létrejött szerződésekbe vagy jogi aktusokba.

15. Ezen okok miatt a Testület úgy véli, hogy a dán felügyeleti hatóság kérelme elfogadható, és a dán felügyeleti hatóság kérelméből eredő kérdéseket az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott véleményben kell elemezni.

2 A KÉRELEM ÉRDEMI RÉSZÉRŐLERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

2.1 Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének, 28. cikke (2) bekezdésének és 28. cikke (4) bekezdésének az 5. cikk (2) bekezdésével és a 24. cikk (1) bekezdésével együttes értelmezéséről (1.1. és 1.3. kérdés)

16. Ez a rész a Testület elé terjesztett 1.1. és 1.3. kérdéssel foglalkozik, amint az a fenti „elfogadhatóság” szakaszban is szerepel.

17. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke meghatározza az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti kapcsolatot, és közvetlen kötelezettségeket ír elő az adatkezelők és az adatfeldolgozók számára. Előzetes megjegyzésként meg kell jegyezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 4. cikke (8) bekezdésében általánosságban határozza meg az „adatfeldolgozó” fogalmát, amely magában

[6] Az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (3) bekezdése és az Európai Adatvédelmi Testület eljárási szabályzata 10. cikkének (4) bekezdése.

[7] EDPB Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR (az Európai Adatvédelmi Testületnek az adatkezelő és az adatfeldolgozó általános adatvédelmi rendelet szerinti fogalmáról szóló, 07/2020. sz. iránymutatása), 2.1. változat, elfogadás időpontja: 2021. július 7.

[8] Lásd különösen: Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása, 1.1. szakasz „Az adatfeldolgozó kiválasztása” a 30. oldalon, 1.3.4. szakasz *„Az adatfeldolgozónak tiszteletben kell tartania a további adatfeldolgozó igénybevételére vonatkozóan a 28. cikk (2) és (4) bekezdésében említett feltételeket (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének d) pontja)”* a 37. oldalon, 1.6. szakasz „További adatfeldolgozók” a 42. oldalon.

foglalja mind az adatkezelő által közvetlenül igénybe vett eredeti adatfeldolgozót, mind pedig az adatfeldolgozó adatfeldolgozóját, és így tovább az adatkezelési lánc mentén.

18. Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a felek szerepének értékelése (és az, hogy egyedüli vagy közös adatkezelőként, illetve adatfeldolgozóként járnak-e el) nem tartozik a kérelem tárgykörébe. Az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy elsősorban a felek feladata, hogy az ügy ténybeli elemeitől vagy körülményeitől függően értékeljék tényleges szerepüket[9], a felügyeleti hatóság azon hatáskörének sérelme nélkül, hogy ellenőrizze, hogy értékelésük helytálló-e.

19. A fenti kérdések fényében ez a vélemény kizárólag az adatkezelő általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdése szerinti, annak ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségeinek terjedelmére és mértékére összpontosít, hogy a (további) adatfeldolgozók a 28. cikk (2) bekezdése értelmében „megfelelő garanciákat" nyújtanak-e, valamint az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése és 24. cikkének (1) bekezdése szerinti, kapcsolódó elszámoltathatósági kötelezettségeire[10].

20. A Testület megjegyzi továbbá, hogy a fenti kérdések nem az adatkezelőnek az érintettekkel szemben a nevében végzett adatkezelési tevékenységek tekintetében fennálló felelősségéhez kapcsolódnak, például az érintetteknek az általános adatvédelmi rendelet 82. cikke szerinti kártérítéshez való joga tekintetében. Ez a rész ezért pontosítást ad a felügyeleti hatóságok számára az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének és 28. cikke (2) bekezdésének, valamint az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (2) bekezdésének és 24. cikkének az adatfeldolgozó(k) és további adatfeldolgozók igénybevételéből eredő bizonyos kötelezettségekre vonatkozó értelmezése tekintetében. E kérdések megválaszolása céljából a Testület olyan helyzetekre összpontosítva fog elemzést végezni, amikor a személyes adatok EGT-n kívüli továbbítására nem kerül sor. Ezzel szemben az 1.2. kérdésről szóló alábbi szakasz azokat a helyzeteket értékeli, amikor az adatkezelési lánc mentén adattovábbításra kerül sor.

2.1.1 Az adatkezelési lánc szereplőinek azonosítása

21. Ami azt a kérdést illeti, hogy az adatkezelőnek lényegében azonosítania kell-e az adatkezelési lánc egészében az adatfeldolgozó valamennyi további adatfeldolgozóját, azok további adatfeldolgozóit stb., vagy elég csak az adatfeldolgozó által igénybe vett további adatfeldolgozók első vonalát azonosítania, az Európai Adatvédelmi Testület mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy „*Bár a lánc meglehetősen hosszú lehet, az adatkezelő megőrzi központi szerepét az adatkezelés céljának és eszközeinek meghatározásában.*"[11].

22. Az Európai Adatvédelmi Testület a kérdés megválaszolása céljából az „azonosítás" és a „személyazonosságra vonatkozó információk" kifejezéseket úgy értelmezi, hogy azok az adatfeldolgozó nevére, címére, kapcsolattartójára (név, beosztás, elérhetőség) és az adatkezelés

[9] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 12. bekezdése.

[10] Ez a kérdés elkülönül az adatkezelő (vagy (további) adatfeldolgozók) egyéb, az általános adatvédelmi rendeletnek, pl. a jogszerűség elvének vagy az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetében foglalt kötelezettségeknek való megfelelés biztosítására vonatkozó kötelezettségeitől. Az adatkezelő továbbra is felelős lehet az olyan adatkezelésért, amely nem felel meg az általános adatvédelmi rendelet említett rendelkezéseinek, még akkor is, ha az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésével összhangban teljesítette a (további) adatfeldolgozóinak ellenőrzésére vonatkozó, e véleményben részletezett kötelezettségeket, és ez a vélemény nem foglalkozik az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 24. cikke (1) bekezdésétől, 28. cikke (1) bekezdésétől és 28. cikke (2) bekezdésétől eltérő rendelkezéseinek való megfeleléssel kapcsolatos felelősségével.

[11] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 152. bekezdése.

leírására (beleértve a felelősségi körök egyértelmű elhatárolását abban az esetben, ha több további adatfeldolgozót engedélyeztek) vonatkoznak[12].

23. Ami az adatfeldolgozók kiválasztását illeti, az adatkezelőknek olyan helyzetben kell lenniük, amely lehetővé teszi számukra, hogy hatékonyan meghatározzák az adatkezelés céljait és eszközeit az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (7) bekezdése szerint. E tekintetben a címzettek (beleértve az adatfeldolgozókat is) meghatározása az adatkezelés „alapvető eszközének" minősül, amelyről az adatkezelő dönt[13].

24. E célból a **további adatfeldolgozók** eredeti adatfeldolgozó általi igénybevételének tekintetében az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (2) bekezdése értelmében az adatkezelő előzetes, eseti vagy általános írásbeli felhatalmazása szükséges. Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása egyértelművé tette, hogy a 28. cikk (2) bekezdésében előírt kötelezettségek „*akkor merülnek fel, ha valamely (további) adatfeldolgozó egy másik szereplőt kíván bevonni, így újabb szemet adva hozzá a lánchoz, amikor e másik szereplőt személyesadat-kezelést igénylő tevékenységekkel bízza meg*"[14].

25. Azokban az esetekben, amikor az adatkezelő úgy dönt, hogy a szerződés aláírásakor bizonyos további adatfeldolgozókat fogad el, a szerződésben vagy annak mellékletében fel kell tüntetni a jóváhagyott további adatfeldolgozók listáját. A listát ezt követően az adatkezelő által adott általános vagy eseti felhatalmazásnak megfelelően naprakészen kell tartani[15].

26. A további adatfeldolgozók igénybevételét illetően az általános adatvédelmi rendelet általános vagy eseti felhatalmazás lehetőségét irányozza elő. Ha az adatkezelő úgy dönt, hogy **eseti felhatalmazást** ad, írásban meg kell határoznia, hogy az melyik további adatfeldolgozóra és milyen adatkezelési tevékenységre vonatkozik[16]. Ha az adatfeldolgozó eseti felhatalmazás iránti kérelmét nem válaszolják meg a megadott határidőn belül, azt elutasítottnak kell tekinteni[17].

27. **Általános felhatalmazás esetén** az adatfeldolgozónak lehetőséget kell biztosítania az adatkezelő számára arra, hogy az általános felhatalmazás aláírásakor jóváhagyja a további adatfeldolgozók listáját, és lehetőséget kell biztosítania – a megfelelő időkeretet is beleértve – arra, hogy kifogást emeljen a

[12] Ez az Európai Bizottság adatkezelők és adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának (2021. június 4-i (EU) 2021/915 bizottsági végrehajtási határozat) IV. mellékletében és az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának (2021. június 4-i (EU) 2021/914 bizottsági végrehajtási határozat) III. mellékletében előírt, az adatfeldolgozók azonosításához szükséges információkat tükrözi.

[13] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 40. bekezdése.

[14] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 151. bekezdése a következőképpen szól: „*Az adatkezelési tevékenységeket gyakran nagyszámú szereplő végzi, és az alvállalkozói lánc egyre összetettebbé válik. Az általános adatvédelmi rendelet konkrét kötelezettségeket vezet be, amelyek akkor merülnek fel, ha valamely (további) feldolgozó egy másik szereplőt kíván bevonni, így újabb szemet adva hozzá a lánchoz, amikor e másik szereplőt személyesadat-kezelést igénylő tevékenységekkel bízza meg. Annak elemzését, hogy a szolgáltató további adatfeldolgozóként jár-e el, az adatfeldolgozó fogalmával kapcsolatban fentebb leírtakkal összhangban kell elvégezni*".

[15] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 154. bekezdése.

[16] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 153. és 155. bekezdése. Az Európai Bizottság adatkezelők és adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata 7.7. pontjának 1. lehetősége alapján az adatkezelő által jóváhagyott további adatfeldolgozók listája megtalálható a IV. mellékletben. A felek a IV. mellékletet rendszeresen frissítik.

[17] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 155. bekezdése.

további adatfeldolgozók későbbi változásaival szemben[18]. A Testület emlékeztet arra, hogy az eredeti **adatfeldolgozó feladata, hogy proaktív módon bizonyos információkat az adatkezelő rendelkezésére bocsásson**, és „*az adatfeldolgozó azon kötelezettsége, hogy tájékoztassa az adatkezelőt a további adatfeldolgozók bármely változásáról, azt jelenti, hogy az adatfeldolgozó **aktívan** jelzi az adatkezelő felé ezeket a változtatásokat, vagy azokra felhívja az adatkezelő figyelmét*”[19].

28. Ez azt jelenti, hogy az adatfeldolgozó valamennyi további adatfeldolgozójának személyazonosságára vonatkozó információknak könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük az adatkezelő számára. E szereplők azonosítása különösen fontos ahhoz, hogy az adatkezelő ellenőrzést gyakoroljon a felelősségi körébe tartozó adatkezelési tevékenységei felett, és felelősségre vonható legyen az általános adatvédelmi rendelet megsértése esetén.

29. Az adatfeldolgozónak ezért minden információt meg kell adnia arra vonatkozóan, hogy az adatkezelő nevében hogyan végzi az adatkezelési tevékenységet, ideértve az igénybe vett további adatfeldolgozóra vonatkozó információkat[20] és a további adatfeldolgozóra bízott adatkezelés leírását[21].

30. Más jogi indokok igazolják, hogy az adatkezelőnek azonosítania kell az összes adatfeldolgozót és további adatfeldolgozót. Azon adatfeldolgozók, akikkel adatokat közölnek, „címzettnek” minősülnek[22].

- Az általános adatvédelmi rendelet 13. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 14. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti átláthatósági követelményeknek való megfelelés érdekében az adatkezelőknek a lehető legpontosabban és legkonkrétabb módon tájékoztatniuk kell az érintetteket az adatok címzettjeiről vagy a címzettek kategóriáiról[23]. A „címzettek kategóriáira” vonatkozó információkat az adatkezelési

[18] Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 156. bekezdését: „*Alternatív megoldásként az adatkezelő általános felhatalmazást adhat további adatfeldolgozók igénybevételére (a szerződésben, beleértve az ilyen további adatfeldolgozók felsorolását a szerződés mellékletében) (...)*”. Ebben az összefüggésben az Európai Adatvédelmi Testületnek a dán felügyeleti hatóság által benyújtott általános szerződési feltételek tervezetéről szóló, 14/2019. sz. véleménye (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (8) bekezdése) is releváns. Az Európai Bizottság adatkezelők és adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata 7.7. pontjának 2. lehetősége alapján az adatfeldolgozó rendelkezik az adatkezelő általános engedélyével ahhoz, hogy az elfogadott listáról további adatfeldolgozó(ka)t vegyen igénybe. Az adatfeldolgozó írásban kifejezetten tájékoztatja az adatkezelőt az említett lista bármely tervezett módosításáról a további adatfeldolgozók hozzáadása vagy lecserélése révén.

[19] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 128. bekezdése (utólagos kiemelés). Lásd még a 14. lábjegyzetet.

[20] Az Európai Adatvédelmi Testület 7/2020. sz. iránymutatásának 143. bekezdése.

[21] Lásd például az Európai Bizottság adatkezelők és adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának IV. mellékletét és az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának II. mellékletét

[22] Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (9) bekezdése; a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoportnak az (EU) 2016/679 rendelet szerinti átláthatóságról szóló, 2017. november 29-én elfogadott, legutóbb 2018. április 11-én felülvizsgált és elfogadott iránymutatása, WP260 rev.01, amelyet az Európai Adatvédelmi Testület hagyott jóvá (a továbbiakban: a 29. cikk szerinti munkacsoport átláthatóságról szóló iránymutatása), 37. o.

[23] A 29. cikk szerinti munkacsoport átláthatóságról szóló iránymutatása, 37. o. (*„A tisztességes eljárás elvével összhangban az adatkezelőknek az érintettek számára leginkább releváns információkat kell rendelkezésre bocsátaniuk a címzettekkel kapcsolatban. A gyakorlatban ez általában a megnevezett címzetteket jelenti, hogy az érintettek pontosan tudják, ki rendelkezik a személyes adataikkal. Ha az adatkezelők úgy döntenek, hogy a címzettek kategóriáit adják meg, az információnak a lehető legkonkrétabbnak kell lennie, és magában kell foglalnia a címzett típusát (pl. az általa végzett tevékenységekre való utalással), az érintett szakmát, az ágazatot*

tevékenységek nyilvántartásában is fel kell tüntetni (30. cikk (1) bekezdésének d) pontja).

- Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke rendelkezik többek között azon címzettekre vagy címzettek kategóriáira vonatkozó információkhoz való hozzáférés jogáról, akikkel a személyes adatokat közölték vagy közölni fogják[24]. Az Európai Bíróság egyértelművé tette, hogy ez a rendelkezés arra kötelezi az adatkezelőt, hogy tájékoztassa az érintettet a címzettek tényleges személyazonosságáról[25]. Azokon az eseteken kívül, amelyekben az adatkezelő csak a címzettek kategóriáit jelölheti meg az érintett számára, az adatkezelőnek elvileg mindig lehetősége van arra, hogy a címzettek nevét megszerezze, és a szükséges információkat indokolatlan késedelem nélkül az érintettek rendelkezésére bocsássa.

- Az általános adatvédelmi rendelet 19. cikke előírja, hogy az adatkezelő minden olyan címzettet tájékoztat valamennyi helyesbítésről, törlésről vagy adatkezelés-korlátozásról, akivel, illetve amellyel a személyes adatot közölték, kivéve, ha ez lehetetlennek bizonyul, vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényel. Az EUB egyértelművé tette, hogy a 19. cikk második mondata kifejezetten biztosítja az érintett számára a konkrét címzettekről való tájékoztatás jogát[26].

31. Bár nincs erre vonatkozó kifejezett rendelkezés, a Testület úgy véli, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének és 28. cikke (2) bekezdésének alkalmazásában az adatkezelőknek mindenkor azonnal rendelkezésre kell tudniuk bocsátani az összes adatfeldolgozó, további adatfeldolgozó stb. személyazonosságára vonatkozó információkat,[27] hogy a lehető legjobban teljesítsék a fent említett rendelkezések szerinti kötelezettségeiket. Erre a rendelkezésre állásra azért

---

és alágazatot, valamint a címzettek tartózkodási helyét"; az Európai Adatvédelmi Testület 2023. március 28-án elfogadott 01/2022. sz. iránymutatása az érintettek jogairól – hozzáférési jog, 2.1. változat, (a továbbiakban: az Európai Adatvédelmi Testület 01/2022. sz. iránymutatása (hozzáférési jog)), 117. bekezdés („*a címzettekre vagy a címzettek kategóriáira vonatkozó információknak az általános adatvédelmi rendelet 13. és 14. cikke értelmében is a lehető legkonkrétabbnak kell lenniük, tiszteletben tartva az átláthatóság és a méltányosság elvét.*"); lásd az Európai Unió Bíróságának a C-154/21. sz. *RW kontra Österreichische Post AG* ügyben hozott 2023. január 12-i ítéletének 25. pontját és a főtanácsnok EUB C-154/21. sz. ügyére vonatkozó véleményének 36. pontját („*Az általános adatvédelmi rendelet 13. és 14. cikke arra kötelezi az adatkezelőt, hogy bocsássa az érintett rendelkezésére személyes adatai címzettjeire vagy címzettjei kategóriáira vonatkozó információkat, ha a személyes adatokat az érintettől gyűjtik, illetve ha a személyes adatokat nem az érintettől szerezték meg*").

[24] Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja. Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2022. sz. iránymutatása (hozzáférési jog), 116–117. bekezdés.

[25] A Bíróság 2023. január 12-i ítélete, *RW kontra Österreichische Post AG*, C-154/21., 51. pont: „*Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az érintettnek a rá vonatkozó személyes adatokhoz való, e rendelkezésben előírt hozzáférési joga magában foglalja, hogy abban az esetben, ha ezeket az adatokat a címzettekkel közölték vagy közölni fogják, az adatkezelő köteles megadni az érintettnek a címzettek konkrét személyazonosságát, kivéve ha a címzettek nem azonosíthatók, vagy ha az említett adatkezelő bizonyítja, hogy az érintett kérelmei az általános adatvédelmi rendelet 12. cikkének (5) bekezdése értelmében egyértelműen megalapozatlanok vagy túlzók, amely esetekben az adatkezelő megteheti, hogy az érintettnek csak a szóban forgó címzettek kategóriáit adja meg*."
A Bíróság elismerte, hogy az érintett „*választhatja azt is, hogy csak a címzettek kategóriáira vonatkozóan kérjen információt*". Az EUB 2023. január 12-i ítélete, *RW kontra Österreichische Post AG*, C-154/21., 43. pont.
Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2022. sz. iránymutatása (hozzáférési jog), 117. bekezdés.

[26] Az EUB 2023. január 12-i ítélete, *RW kontra Österreichische Post AG*, C-154/21., 41. pont.

[27] Ezek az információk ahhoz szükségesek, hogy az adatkezelő teljesíteni tudja kötelezettségeit abban az esetben is, ha a továbbfeldolgozási lánc megszakad, mert egy (további) adatfeldolgozó elérhetetlen, nem közreműködő vagy fizetésképtelen, és egy másik (további) adatfeldolgozóval kell felvenni a kapcsolatot.

is szükség van, hogy az adatkezelők összegyűjthessék és értékelhessék az általános adatvédelmi rendelet szerinti követelmények teljesítéséhez szükséges valamennyi információt, többek között annak érdekében, hogy indokolatlan késedelem nélkül meg tudják válaszolni az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke szerinti hozzáférés iránti kérelmeket, és gyorsan reagáljanak az adatkezelési lánc mentén bekövetkező adatvédelmi incidensekre. Ez az adatkezelési tevékenységgel kapcsolatos kockázattól függetlenül alkalmazandó.

32. E célból az adatfeldolgozónak proaktív módon az adatkezelő[28] rendelkezésére kell bocsátania az adatkezelő nevében eljáró valamennyi adatfeldolgozó, további adatfeldolgozó stb. személyazonosságára vonatkozó valamennyi információt, és ezeket az információkat az összes érintett további adatfeldolgozóra vonatkozóan mindenkor naprakészen kell tartania. Az adatkezelő és az adatfeldolgozó további részleteket adhat meg a szerződésben arra vonatkozóan, hogy az adatfeldolgozónak hogyan és milyen formátumban kell megadnia ezeket az információkat, mivel az adatkezelő konkrét formátumot kérhet, hogy megkönnyítse az adatkezelő számára azok lekérését és rendszerezését.

2.1.2 Az adatkezelési láncban lévő valamennyi adatfeldolgozó által nyújtott garanciák megfelelőségének az adatkezelő általi ellenőrzése és dokumentálása

33. Az 1.1. b) i., 1.1. b) iii. és 1.3. kérdés célja annak tisztázása, hogy az adatkezelőnek milyen mértékben és milyen részletességgel kell ellenőriznie és dokumentálnia az adatkezelési láncban lévő valamennyi adatfeldolgozó által nyújtott garanciák megfelelőségét, és hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével és 24. cikkével összefüggésben értelmezett 28. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti kötelezettségek milyen mértékben változnak az adatkezelési tevékenységgel kapcsolatos kockázattól függően. E kérdések tekintetében a Testület a következő elemeket emeli ki.

34. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése rögzíti az elszámoltathatóság elvét azáltal, hogy az adatkezelőt felelőssé teszi az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt adatvédelmi elveknek való megfelelésért és e megfelelés bizonyításáért. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében felsorolt valamennyi általános elvre alkalmazandó.

35. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdése magában foglalja az adatkezelő azon kötelezettségét, hogy bizonyítsa, hogy az adatkezelés az általános adatvédelmi rendelettel összhangban történik, de tovább részletezi az egyik olyan feladatot, amelyre az elszámoltathatóság elve vonatkozik: a „megfelelő technikai és szervezési intézkedések” végrehajtását[29]. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdése a „kockázat” fogalmára[30], mint az alkalmazása

[28] Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (2) bekezdésének való megfelelés érdekében, hogy az adatkezelő további adatfeldolgozók igénybevételéről dönthessen, valamint az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének való megfelelés érdekében, lehetővé téve az adatkezelő számára annak ellenőrzését, hogy a (további) adatfeldolgozók megfelelő garanciát nyújtanak-e a technikai és szervezési intézkedések végrehajtására.

[29] 2024. január 25-i ítélet, *BL kontra MediaMarktSaturn Hagen-Iserlohn GmbH*, C-687/21., ECLI:EU:C:2024:72, 36. pont: *„Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikke a személyes adatok kezelője számára általános kötelezettséget ír elő arra vonatkozóan, hogy megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket tegyen annak biztosítása érdekében, hogy az említett adatkezelést e rendeletnek megfelelően végezzék, és azt bizonyítani tudja*.”

[30] Az általános adatvédelmi rendelet (75) preambulumbekezdése felsorol néhány példát a kockázatokra: *„az adatkezelésből hátrányos megkülönböztetés, személyazonosság-lopás vagy személyazonossággal való visszaélés, pénzügyi veszteség, a jó hírnév sérelme, a szakmai titoktartási kötelezettség által védett személyes adatok bizalmas jellegének sérülése, az álnevesítés engedély nélkül történő feloldása, vagy bármilyen egyéb*

szempontjából releváns azon kritériumok egyikére utal, amelyeket az adatkezelőnek figyelembe kell vennie az ilyen intézkedések megfelelőségének értékelése során[31]. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében továbbá az áll, hogy ezeket az intézkedéseket az adatkezelő felülvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi.

36. Az EUB megállapította, hogy „*az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése és 24. cikke általános felelősséget és megfelelési kötelezettséget ír elő a személyes adatok kezelőivel szemben. Konkrétan, e rendelkezések megkövetelik az adatkezelőktől, hogy hozzanak az adatvédelemhez való jog biztosítása érdekében az általános adatvédelmi rendelet által előírt szabályok esetleges megsértésének megelőzésére irányuló megfelelő intézkedéseket*”[32].

37. Az elszámoltathatóság elve az adatkezelőre vonatkozik, beleértve azt az esetet is, amikor az adatkezelő adatfeldolgozókat vagy további adatfeldolgozókat bízott meg személyes adatoknak a nevében történő kezelésével.

38. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha az adatkezelést az adatkezelő nevében adatfeldolgozó végzi, az adatkezelő kizárólag olyan adatfeldolgozókat vehet igénybe, akik vagy amelyek „*megfelelő garanciákat nyújtanak a megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására annak érdekében, hogy az adatkezelés megfeleljen az általános adatvédelmi rendelet követelményeinek*”, „*és hogy biztosítsa az érintett jogainak védelmét*”[33]. Amint azt az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása is jelzi, az elszámoltathatóság elve az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkében is tükröződik[34].

---

jelentős gazdasági vagy szociális hátrány fakadhat”; a (76) preambulumbekezdés pontosítja: „*Az érintett jogait és szabadságait érintő kockázat valószínűségét és súlyosságát az adatkezelés jellegének, hatókörének, körülményeinek és céljainak függvényében kell meghatározni. A kockázatot olyan objektív értékelés alapján kell felmérni, amelynek során szükséges megállapítani, hogy az adatkezelési műveletek kockázattal, illetve nagy kockázattal járnak-e*”. Amint azt az EUB összefoglalta, „*e rendelet (76) preambulumbekezdése szerint a kockázat valószínűsége és súlyossága az adatkezelés sajátosságaitól függ, és a kockázatot objektív értékelés alapján kell felmérni*.” (EUB, 2023. december 14-i ítélet, *Natsionalna agentsia za prihodite*, C-340/21., EU:C:2023:986, 36. pont).

[31] Amint azt az EUB megállapította, „*E célból e 24. cikk az (1) bekezdésében felsorol néhány, az ilyen intézkedések megfelelőségének értékelése során figyelembe veendő tényezőt, ezek az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett kockázat valószínűsége és súlyossága.*”, 2023. december 14-i ítélet, *Natsionalna agentsia za prihodite*, C-340/21., EU:C:2023:986, 25. pont. Ugyanebben az ítéletben az EUB pontosította, hogy „*Az ilyen intézkedések megfelelőségét konkrétan kell értékelni, megvizsgálva, hogy ezen intézkedéseket e adatkezelő hajtotta-e végre, figyelembe véve az említett cikkekben szereplő különböző kritériumokat, az érintett adatkezeléshez konkrétan kapcsolódó adatvédelmi szükségleteket, valamint az érintett adatkezelésből eredő kockázatokat*”, 30. pont; ez szerepel továbbá a 2024. január 25-i *BL kontra MediaMarktSaturn Hagen-Iserlohn GmbH*, C-687/21. sz. ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2024:72) 38. pontjában: „*Az általános adatvédelmi rendelet 24. és 32. cikkének szövegéből így kitűnik, hogy az adatkezelő által hozott intézkedések megfelelőségét konkrétan kell értékelni, figyelembe véve ezen cikkekben szereplő különböző kritériumokat, az érintett adatkezeléshez konkrétan kapcsolódó adatvédelmi szükségleteket, valamint az érintett adatkezelésből eredő kockázatokat, annál is inkább, mivel az említett adatkezelőnek képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy az említett intézkedések megfelelnek e rendeletnek, amely lehetőséget a megdönthetetlen vélelem alkalmazása esetén elveszítené*”. Meg kell jegyezni, hogy az EUB elemzése az általános adatvédelmi rendelet 32. cikkére is vonatkozik.

[32] 2022. október 27-i ítélet, *Proximus NV kontra Gegevensbeschermingsautoriteit*, C-129/21., ECLI:EU:C:2022:833, 81. pont. Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 9. bekezdését.

[33] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 94. bekezdése.

[34] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 8. bekezdése.

39. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület kiemeli, hogy az általános adatvédelmi rendelet 24. cikke (1) bekezdésének és 28. cikke (1) bekezdésének való megfelelés értékelése céljából a felügyeleti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy **az adatfeldolgozók igénybevétele nem csökkentheti az érintettek jogai védelmének szintjét** egy olyan helyzethez képest, amikor az adatkezelést közvetlenül az adatkezelő végzi. Ez az eredeti adatfeldolgozó igénybevételére vonatkozik, de az adatkezelési lánc mentén további adatfeldolgozók, például azok további adatfeldolgozói igénybevételére is. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdését és 28. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az adatkezelő számára előírják annak biztosítását, hogy az adatkezelési lánc csak olyan adatfeldolgozókból, további adatfeldolgozókból, azok további adatfeldolgozóiból (stb.) álljon, akik vagy amelyek „megfelelő garanciát nyújtanak a megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására". Emellett az adatkezelőnek képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy komolyan figyelembe vette az általános adatvédelmi rendeletben foglalt valamennyi elemet[35]. Ezek a megfontolások akkor is igazak, ha az adatkezelési lánc hosszú és összetett lehet, és az adatkezelési tevékenységek különböző szakaszaiban különböző adatfeldolgozók, további adatfeldolgozók stb. vesznek részt. Az adatkezelőnek az adatfeldolgozók kiválasztása és felügyelete során kellő gondossággal kell eljárnia.

40. Az **eredeti adatfeldolgozó** kiválasztása tekintetében az adatkezelőnek eseti alapon kell ellenőriznie a nyújtott garanciák megfelelőségét, figyelembe véve az adatkezelés jellegét, hatókörét, körülményeit és céljait, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett kockázatokat, az adatfeldolgozóra bízott adatkezelés típusa alapján[36]. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (5) bekezdése értelmében a 40. cikk szerinti jóváhagyott magatartási kódexhez vagy a 42. cikk szerinti jóváhagyott tanúsítási mechanizmushoz való csatlakozás felhasználható annak bizonyítása részeként, hogy az adatfeldolgozó biztosítja a megfelelő garanciákat.

41. Amint azt az Európai Adatvédelmi Testület korábban említette, az adatkezelőnek az adatfeldolgozók által nyújtott garanciák megfelelőségének értékelése érdekében számos tényezőt kell figyelembe vennie[37], és ehhez gyakran a vonatkozó dokumentáció cseréjére van szükség[38]. Mindenesetre „[a]*z adatfeldolgozó által „nyújtott" garanciák azok, amelyeket az adatfeldolgozó az adatkezelő számára kielégítő módon igazolni tud, mivel kizárólag ezek azok, amelyeket az adatkezelő ténylegesen figyelembe vehet kötelezettségei teljesítésének értékelése során*"[39]. Sem maga az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése, sem az Európai Adatvédelmi Testület korábbi dokumentumai nem tartalmaznak kimerítő listát azokról a dokumentumokról vagy intézkedésekről, amelyeket az adatfeldolgozónak be kell mutatnia vagy igazolnia kell, mivel ez nagyban függ az adatkezelés konkrét körülményeitől.[40] Az adatkezelő például dönthet úgy, hogy kérdőívet készít annak

[35] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 94. bekezdése.

[36] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 96. bekezdése.

[37] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 97–98. bekezdése (az adatfeldolgozó szakértelmére, megbízhatóságára és erőforrásaira, az adatfeldolgozó piaci hírnevére, valamint a jóváhagyott magatartási kódexhez vagy tanúsítási mechanizmushoz való csatlakozásra hivatkozással).

[38] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 95. bekezdése (amely néhány példát említ: adatvédelmi szabályzat, szerződési feltételek, adatkezelési tevékenységek nyilvántartása, iratkezelési szabályzat, információbiztonsági szabályzat, külső adatvédelmi auditok jelentései, elismert nemzetközi tanúsítványok, mint például az ISO 27000 sorozat).

[39] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 95. bekezdése.

[40] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 96. bekezdése (*„A garanciák megfelelő voltának adatkezelő általi értékelése a kockázatértékelés egyik formája, amely nagyban függ az adatfeldolgozóra bízott adatkezelés típusától, és amelyet eseti alapon kell elvégezni, figyelembe véve az adatkezelés jellegét, hatókörét, körülményeit és céljait, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett*

érdekében, hogy információt gyűjtsön az adatfeldolgozótól a vonatkozó garanciák ellenőrzéséhez, bekéri a vonatkozó dokumentációt, nyilvánosan hozzáférhető információkra és/vagy hiteles harmadik felek tanúsítványaira vagy ellenőrzési jelentéseire támaszkodik és/vagy helyszíni ellenőrzéseket végez.

42. Az Európai Adatvédelmi Testület már pontosította, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettség, miszerint „megfelelő garanciákat nyújtó" adatfeldolgozók vehetők igénybe, folyamatos kötelezettség, és hogy az adatkezelőnek megfelelő időközönként ellenőriznie kell az adatfeldolgozó garanciáit[41].

43. A dán felügyeleti hatóság által az adatkezeléshez kapcsolódó kockázatra vonatkozó kérelmében felvetett 1.3. kérdés fényében az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a kockázat fogalma fontos szerepet játszik az általános adatvédelmi rendelet számos rendelkezésében, különösen az általános adatvédelmi rendelet IV. fejezetére vonatkozó rendelkezésekben[42].

44. Fontos kiemelni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében és (74) preambulumbekezdésében a „kockázatra" való hivatkozást nem lehet úgy értelmezni, hogy az adatkezelő figyelmen kívül hagyhatja vagy eltérhet az általános adatvédelmi rendeletben foglalt kötelezettségeitől pusztán azon az alapon, hogy az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázatot „alacsonynak" tekinti. Az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelést biztosító „megfelelő technikai és szervezési intézkedések" végrehajtására vonatkozó kötelezettség az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével összhangban mindig alkalmazandó, de az ezen eredmény eléréséhez szükséges intézkedések a kockázattól függően változhatnak[43].

45. Bár az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése nem hivatkozik kifejezetten a „kockázatra", utal annak szükségességére, hogy figyelembe kell venni az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázat szintjét. A 28. cikk (1) bekezdésében foglalt azon követelményt, miszerint kizárólag olyan adatfeldolgozókat lehet igénybe venni, akik vagy amelyek „megfelelő garanciákat" nyújtanak a „megfelelő technikai és szervezési intézkedések" végrehajtásához, úgy kell értelmezni, hogy az adatkezelés kockázatainak fényében meg kell vizsgálni, hogy az adatfeldolgozók megfelelő garanciákat nyújtanak-e az ilyen intézkedések végrehajtásához, mivel például a végrehajtandó biztonsági intézkedések szintje a kockázatoktól is függ.

46. Az adatkezelési tevékenységhez kapcsolódó kockázat az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott egyéb kritériumokkal együtt fontos szerepet játszik a technikai és szervezési intézkedések megfelelőségének meghatározásában**[44]**. Az adatkezelési tevékenységhez kapcsolódó kockázat szintjétől függően (például személyes adatok különleges kategóriáinak kezelése

---

kockázatokat. Következésképpen az Európai Adatvédelmi Testület nem tud kimerítő listát adni azokról a dokumentumokról vagy intézkedésekről, amelyeket az adatfeldolgozónak bármely adott helyzet esetén be kell mutatnia vagy igazolnia kell, mivel ez nagyban függ az adatkezelés konkrét körülményeitől").

[41] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 99. bekezdése: „*adott esetben auditok és vizsgálatok révén is*".

[42] A „kockázat" fogalmára az általános adatvédelmi rendelet 24., 25., 27., 30., 32., 33., 34., 35., 36. és 39. cikke hivatkozik.

[43] EUB, 2023. december 14-i ítélet, *Natsionalna agentsia za prihodite*, C-340/21., EU:C:2023:986, 35. pont: „*Az általános adatvédelmi rendelet (74) preambulumbekezdése hangsúlyozza, hogy az adatkezelőt kötelezni kell különösen arra, hogy megfelelő és hatékony intézkedéseket hajtson végre, valamint hogy képes legyen igazolni azt, hogy az adatkezelési tevékenységek e rendeletnek megfelelnek, az alkalmazott intézkedések hatékonyságát is beleértve, és e tevékenységeknek figyelembe kell venniük a szóban forgó adatkezelés jellemzőivel és az általa jelentett kockázattal kapcsolatos kritériumokat, amelyeket szintén a rendelet fenti 24. és 32. cikke határoz meg*".

[44] A 24. cikk (1) bekezdése „*az adatkezelés jellegére, hatókörére, körülményeire és céljaira, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázatokra*" utal.

esetén), az adatkezelő szigorúbb vagy szélesebb körű technikai és szervezési intézkedéseket is meghatározhat. Ezért minden adatfeldolgozónak megfelelő garanciákat kell nyújtania az adatkezelő által meghatározott „megfelelő" intézkedések hatékony végrehajtásához.

47. A Testület úgy véli, hogy **az adatkezelő annak ellenőrzésére irányuló *kötelezettsége*, hogy a (további) adatfeldolgozók „megfelelő garanciákat" nyújtanak-e az adatkezelő által meghatározott intézkedések végrehajtásához, az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázattól függetlenül alkalmazandó.**

48. **Az ilyen ellenőrzés *mértéke* a gyakorlatban azonban az adatkezelő által – többek között az adatkezeléshez kapcsolódó kockázat alapján – meghatározott szervezési és technikai intézkedések jellegétől függően változik.** Ha például az adatkezelési tevékenységek kisebb kockázatot jelentenek az érintettek jogaira és szabadságaira nézve, az adott „megfelelő intézkedések" kevésbé szigorúak lesznek. Ezért az adatkezelő ellenőrzésének mértéke a gyakorlatban kevésbé lehet kiterjedt. Ezzel szemben az érintett adatkezelésből eredő magasabb kockázatok esetén az adatkezelő által végzett ellenőrzés szintje fokozottabb lehet a teljes adatkezelési lánc által nyújtott megfelelő garanciák ellenőrzése szempontjából, mivel a végrehajtandó „megfelelő intézkedések" szélesebb körűek és megalapozottabbak az érintetteket érintő kockázatok kezelése érdekében.

49. E tekintetben az adatkezelő az adatkezelési tevékenységhez kapcsolódó kockázat szintjétől függően növelheti az ellenőrzés szintjét azáltal, hogy maga ellenőrzi a továbbfeldolgozásra vonatkozó szerződéseket, és/vagy az eredeti adatfeldolgozót is kötelezi kiterjesztett ellenőrzésre és dokumentálásra.

50. Az elszámoltathatóság elvével összhangban az adatkezelőnek megfelelően dokumentálnia kell minden olyan intézkedést, amelyet az általános adatvédelmi rendeletnek való megfeleléshez szükségesnek tartanak, többek között az adatkezeléssel járó kockázat alapján[45]. Ezt a feladatot egyfelől az adatfeldolgozókra rótt **támogató és ellenőrzési kötelezettségek**, másfelől a további adatfeldolgozók igénybevételét megelőzően az adatkezelő számára **az eredeti adatfeldolgozó által nyújtott tájékoztatás** könnyítik meg.

51. Először is a Testület megjegyzi, hogy az adatfeldolgozók kötelesek segíteni az adatkezelőt az általános adatvédelmi rendelet bizonyos követelményeinek teljesítésében (a 28. cikk (3) bekezdésének e) és f) pontja értelmében)[46]. Általánosabban, az adatfeldolgozó az adatkezelő rendelkezésére bocsát minden olyan információt, amely a 28. cikknek való megfelelés igazolásához szükséges (28. cikk

[45] Az adatkezelőre háruló bizonyítási terhet illetően lásd: EUB, 2023. december 14-i ítélet, *Natsionalna agentsia za prihodite*, C-340/21., EU:C:2023:986, 52. pont: *„Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (2) bekezdésének, 24. cikke (1) bekezdésének és 32. cikke (1) bekezdésének szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy az érintett adatkezelőre hárul annak bizonyítása, hogy a személyes adatok kezelését úgy végzi, hogy annak során az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja és 32. cikke értelmében véve biztosítva van ezen adatok megfelelő biztonsága*; lásd még az EUB C-687/21. sz., BL kontra MediaMarktSaturn Hagen-Iserlohn GmbH ügyben 2024. január 25-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2024:72) 42. pontját *„e tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az általános adatvédelmi rendelet (74) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 5., 24. és 32. cikkének együttes értelmezéséből az következik, hogy az e rendelet 82. cikkén alapuló kártérítési kereset keretében az érintett adatkezelőt terheli annak bizonyítása, hogy a személyes adatok kezelése oly módon történik, amely az említett rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja és 32. cikke értelmében megfelelő biztonságot garantál. A bizonyítási teher ilyen megosztása nemcsak arra ösztönözheti ezen adatok kezelőit, hogy az általános adatvédelmi rendelet által megkövetelt biztonsági intézkedéseket fogadjanak el, hanem arra is, hogy biztosítsák az e rendelet 82. cikkében előírt kártérítéshez való jog hatékony érvényesülését, és tiszteletben tartsák az uniós jogalkotónak az e rendelet (11) preambulumbekezdésében említett szándékát.*"

[46] Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 130–138. bekezdését.

(3) bekezdésének h) pontja)[47]. Az adatkezelő teljes körű tájékoztatást kell kapjon az adatkezelés azon részleteiről, amelyek az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkében meghatározott kötelezettségek teljesítésének igazolása szempontjából relevánsak, és az adatfeldolgozónak minden információt meg kell adnia arra vonatkozóan, hogy az adatkezelő nevében hogyan végzi az adatkezelési tevékenységet[48]. A szerződésnek részletesen ismertetnie kell ezen információáramlás gyakoriságát és módját[49].

52. Az adatkezelő ezért az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének h) pontja értelmében az adatfeldolgozó által szolgáltatott információkra támaszkodhat az elfogadott intézkedések dokumentálására vonatkozó kötelezettségének teljesítése során, feltéve, hogy az adatfeldolgozó által benyújtott információk ténylegesen igazolják a megfelelést. Mivel az adatfeldolgozó olyan helyzetben van, hogy ismeri az általa végzett adatkezelés és a további adatfeldolgozók által végzett adatkezelés részleteit, proaktívan hozzáférhetővé kell tennie minden releváns információt az adatkezelő számára.[50]

53. A fentiek a további adatfeldolgozókra is vonatkoznak. Az adatfeldolgozóknak ugyanis az adatkezelési láncban lefelé kell adniuk a segítségnyújtási kötelezettségeket (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése).

54. Másodszor, a **további adatfeldolgozók fentiekben említett igénybevétele** csak az adatkezelő előzetes írásbeli felhatalmazásával lehetséges, amely lehet eseti vagy általános felhatalmazás. Amennyiben az adatkezelő úgy dönt, hogy általános felhatalmazást ad, azt „*ki kell egészíteni az adatfeldolgozó kiválasztására irányadó kritériumokkal (pl. garanciák a technikai és szervezési intézkedések, szakértelem, megbízhatóság és erőforrások tekintetében)*”[51].

55. Amint azt az Európai Adatvédelmi Testület kifejtette, „[a]*z értékelés elvégzése és az alvállalkozásba adás engedélyezésének eldöntése érdekében az adatfeldolgozónak a tervezett további adatfeldolgozók listáját (amely magában foglalja az egyes további adatfeldolgozók tekintetében a működésük helyét, tevékenységüket és arra vonatkozó igazolást, hogy milyen biztosítékokat nyújtottak) az adatkezelő rendelkezésére kell bocsátania*”[52]. Erre az információra azért van szükség, hogy az adatkezelő meg tudjon felelni az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (2) bekezdésében és 24. cikkében foglalt elszámoltathatósági elvnek, valamint az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésében, 32. cikkében és V. fejezetében foglalt rendelkezéseknek.[53] A személyes adatok EGT-n kívüli továbbítását illetően a Testület a dán felügyeleti hatóság által feltett 1.2. kérdésre az alábbiakban adott válaszra hivatkozik.

---

[47] Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 143–145. bekezdését.

[48] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 143. bekezdése.

[49] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 143. bekezdése.

[50] Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának, 143. bekezdése, hivatkozva a 28. cikk (3) bekezdésének h) pontjára: „*Például az adatfeldolgozó adatkezelési tevékenységekre vonatkozó nyilvántartásának releváns részei megoszthatók az adatkezelővel. Az adatfeldolgozónak minden információt meg kell adnia arra vonatkozóan, hogy az adatkezelő nevében hogyan végzi az adatkezelési tevékenységet. Ezeknek az információknak tartalmazniuk kell az alkalmazott rendszerek működéséről, a biztonsági intézkedésekről, az adatmegőrzési követelmények teljesítésének módjáról, az adatok helyéről, az adattovábbításról, az adatokhoz hozzáférő személyekről és az adatok címzettjeiről, az igénybe vett további adatfeldolgozókról stb. szóló információkat*”. Az adatkezelőnek az audit elvégzésére vonatkozó lehetőségét a 144. bekezdés is részletezi: „*Az ilyen audit célja annak biztosítása, hogy az adatkezelő rendelkezzen a nevében végzett adatkezelési tevékenységre vonatkozó valamennyi információval és az adatfeldolgozó által nyújtott garanciákkal*.”

[51] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 156. bekezdése.

[52] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 152. bekezdése.

[53] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása, 69. lábjegyzet.

56. Amint arra az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet, az eredeti adatfeldolgozónak biztosítania kell, hogy megfelelő garanciákat nyújtó további adatfeldolgozókat javasoljon[54]. Az, hogy az eredeti adatfeldolgozónak meg kell adnia a fenti információkat, azt mutatja, hogy **az adatfeldolgozó szerepet játszik a további adatfeldolgozók kiválasztásában és az általuk nyújtott garanciák ellenőrzésében, és megfelelő tájékoztatást kell nyújtania az adatkezelő számára**. Ez összhangban van azzal a ténnyel is, hogy az adatkezelő által a további adatfeldolgozók kiválasztására kijelölt kritériumoktól függetlenül az eredeti adatfeldolgozó teljes felelősséggel tartozik az adatkezelő felé a további adatfeldolgozók kötelezettségeinek a teljesítéséért (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése).

57. E tekintetben még akkor is, ha az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése szerint a további adatfeldolgozót igénybe vevő adatfeldolgozó közvetlen felelőssége annak biztosítása, hogy az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti eredeti szerződésben meghatározott adatvédelmi kötelezettségek a másik adatfeldolgozóra is vonatkozzanak, ez nem szünteti meg az adatkezelő azon felelősségét, hogy biztosítsa az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében és 24. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek való megfelelést, valamint azt, hogy bizonyítani tudja e megfelelést.

58. **Az arra vonatkozó végső döntés, hogy igénybe vegyenek-e egy adott további (további) adatfeldolgozót, valamint az ahhoz kapcsolódó felelősség, többek között a (további) adatfeldolgozó által nyújtott garanciák megfelelőségének ellenőrzése tekintetében, az adatkezelőé marad.** A fentiekben már említettek szerint általános vagy eseti felhatalmazás esetén mindig az adatkezelőnek kell eldöntenie, hogy jóváhagyja-e az adott további adatfeldolgozó igénybevételét, vagy kifogást emel-e ellene.

59. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikke (1) bekezdésének és 28. cikke (1) bekezdésének való megfelelés értékelésekor a felügyeleti hatóságoknak értékelniük kell, hogy az adatkezelő képes-e igazolni, hogy a saját további adatfeldolgozói által nyújtott garanciák megfelelőségének ellenőrzése az adatkezelő megelégedésére történt-e. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelő dönthet úgy, hogy az adatfeldolgozójától kapott információkra támaszkodik, és szükség esetén azokra épít. Abban az esetben például, ha az adatkezelő által kapott információk hiányosnak, pontatlannak tűnnek, vagy kérdéseket vetnek fel, vagy adott esetben az eset körülményei alapján, beleértve az adatkezeléssel kapcsolatos kockázatot is, az adatkezelőnek további információkat kell kérnie és/vagy ellenőriznie kell az információkat, és szükség esetén ki kell egészítenie/helyesbítenie kell azokat.

60. Konkrétabban, az érintettek jogaira és szabadságaira nézve nagy kockázatot jelentő adatkezelés esetében az adatkezelőnek növelnie kell az értékelés szintjét az adatkezelési láncban részt vevő különböző adatfeldolgozók által nyújtott garanciákra vonatkozó információk ellenőrzése tekintetében.

2.1.3 Az eredeti adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozók közötti szerződés ellenőrzéseError! Bookmark not defined.

61. A dán felügyeleti hatóság lényegében azt kérdezi, hogy az adatkezelő köteles-e ellenőrizni és dokumentálni, és ha igen, milyen mértékben, hogy a további adatkezelésre vonatkozó szerződések ugyanolyan kötelezettségeket rónak-e a további adatfeldolgozókra.

[54] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 159. bekezdése.

62. A 28. cikk (4) bekezdése[55] e tekintetben közvetlen kötelezettséget ró az adatfeldolgozókra. Ezen túlmenően a 28. cikk (3) bekezdésének d) pontja előírja, hogy az adatkezelő és az adatfeldolgozó a szerződésben „rögzítse" az adatfeldolgozó azon kötelezettségét, hogy a 28. cikk (4) bekezdésében említett feltételeket tiszteletben kell tartania, ezáltal ez a követelmény az adatfeldolgozóra vonatkozó szerződéses kötelezettséggé válik. Más szóval **az eredeti adatfeldolgozó jogilag és szerződésileg köteles ugyanazokat az adatvédelmi kötelezettségeket továbbhárítani a további adatfeldolgozókkal kötött további adatkezelésre vonatkozó szerződésekben.**

[55] Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése: „*Ha az adatfeldolgozó bizonyos, az adatkezelő nevében végzett konkrét adatkezelési tevékenységekhez további adatfeldolgozó szolgáltatásait is igénybe veszi, uniós vagy tagállami jog alapján létrejött szerződés vagy más jogi aktus útján erre a további adatfeldolgozóra is ugyanazok az adatvédelmi kötelezettségeket kell telepíteni, mint amelyek az adatkezelő és az adatfeldolgozó között létrejött, a (3) bekezdésben említett szerződésben vagy egyéb jogi aktusban szerepelnek, különösen úgy, hogy a további adatfeldolgozónak megfelelő garanciákat kell nyújtania a megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására, és ezáltal biztosítania kell, hogy az adatkezelés megfeleljen e rendelet követelményeinek*."

63. Hasonlóképpen, a további adatfeldolgozók (eredeti adatfeldolgozó által előírt) szerződéses kötelezettsége, hogy ugyanazokat az adatvédelmi kötelezettségeket a saját adatfeldolgozóikra is alkalmazzák, és így tovább az adatkezelési lánc mentén[56]. Nem szükséges, hogy a további adatkezelésre vonatkozó szerződés szövege megegyezzen az eredeti adatfeldolgozóval kötött, adatkezelésre vonatkozó szerződés szövegével[57].

64. A Testület emlékeztet arra, hogy amennyiben egy további adatfeldolgozó nem teljesíti kötelezettségeit, az adott további adatfeldolgozó kötelezettségeinek teljesítéséért a végső felelősség az adatkezelőt terheli. Az eredeti adatfeldolgozó azonban továbbra is felelős marad az adatkezelő felé, így az adatkezelőnek lehetősége van arra, hogy szerződéses igényt támasszon az eredeti adatfeldolgozóval szemben, ha az adatfeldolgozó a további adatkezelésre vonatkozó szerződésekben nem írja elő ugyanazokat az adatvédelmi kötelezettségeket.

65. Az adatfeldolgozók az adatkezelő rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése h) pontjának való megfelelés igazolásához szükséges. Ennélfogva az adatkezelő kérésére az eredeti adatfeldolgozónak rendelkezésre kell bocsátania az eredeti adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozók közötti további adatkezelésre vonatkozó szerződéseket.

66. E tekintetben az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata[58] és a harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata[59] lehetővé

[56] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos a személyes adatok harmadik országokba történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló európai bizottsági végrehajtási határozatról szóló 2/2021. sz. közös véleményben kiemelte, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdésében foglalt követelményt a feleknek figyelembe kell venniük az adatfeldolgozók közötti kapcsolatokban (66. pont).

[57] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 160. bekezdése: *„Az „ugyanazon" kötelezettségek előírását funkcionálisan, nem pedig formálisan kell értelmezni: nem szükséges, hogy a szerződés pontosan ugyanazokat a szavakat tartalmazza, mint amelyeket az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti szerződésben használtak, azonban biztosítania kell, hogy a kötelezettségek lényegében azonosak legyenek*". Az Európai Adatvédelmi Testület azt is megjegyzi, hogy ha két adatfeldolgozó támaszkodik az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának harmadik moduljára (adattovábbítás adatfeldolgozók között), az eredeti adatfeldolgozó további garanciát nyújt. Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 8.1. pontjának d. alpontja értelmében az adatátadó (az eredeti adatfeldolgozó) garantálja, hogy ugyanazokat az adatvédelmi kötelezettségeket írta elő az adatátvevő (további adatfeldolgozó) számára, mint amelyeket az adatkezelő és az adatátadó között létrejött, uniós vagy tagállami jog szerinti szerződés vagy más jogi aktus meghatároz.

[58] Az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata 7.7. cikkének (További adatfeldolgozók alkalmazása) c) pontja a következőképpen rendelkezik: *„Az adatkezelő kérésére az adatfeldolgozónak az adatkezelő rendelkezésére kell bocsátania a további adatfeldolgozóra vonatkozó megállapodás és annak későbbi módosításai egy példányát. Az üzleti titok vagy más bizalmas információk, köztük a személyes adatok védelméhez szükséges mértékben az adatfeldolgozó a másolat megosztása előtt kivonatolhatja a megállapodás szövegét*". A Bizottság (EU) 2021/915 végrehajtási határozata (2021. június 4.) az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti, az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikkének (7) bekezdése és az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet 29. cikkének (7) bekezdése szerinti általános szerződési feltételekről (az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata).

[59] Az Európai Bizottságnak a harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata 9. feltételének c) pontja (Második modul: Adattovábbítás az adatkezelőtől az adatfeldolgozó részére) a következőképpen rendelkezik: *„Az adatátvevő az adatátadó*

teszik az adatkezelő számára, hogy az eredeti adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozók közötti, további adatkezelésre vonatkozó szerződés másolatát kérje. Erről a lehetőségről a felügyeleti hatóságok által elfogadott három, az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltétel is rendelkezik[60]. Ez a lehetőség az adatkezelő általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének h) pontja szerinti ellenőrzési jogának kifejeződése. Az adatkezelő kérésére az adatfeldolgozónak ilyen másolatot kell biztosítania.

67. Mindazonáltal az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az általános szerződési feltételek nem szabályozzák, hogy az adatkezelőnek *kell*-e ilyen másolatot kérnie az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének való megfelelés érdekében.

68. Ebben a szellemben az, hogy az adatkezelő úgy dönt-e, hogy ilyen másolatot kér, nem határozhatja meg az adatkezelő felelősségét. Az adatfeldolgozót minden esetben jogi és szerződéses kötelezettségek terhelik arra vonatkozóan, hogy ugyanazokat az adatvédelmi kötelezettségeket írja elő, mint az eredeti szerződésben szereplők.

69. Ennek ellenére az **adatkezelő nem köteles szisztematikusan bekérni a további adatkezelésre vonatkozó szerződéseket annak ellenőrzése céljából, hogy az eredeti szerződésben előírt adatvédelmi kötelezettségeket az adatkezelési lánc alsóbb szintjein is betartják-e**. Az adatkezelőnek eseti alapon kell értékelnie, hogy szükség van-e az ilyen szerződések másolatainak bekérésére vagy azok felülvizsgálatára ahhoz, hogy az elszámoltathatóság elvének fényében bizonyítani tudja a megfelelést. A 28. cikk (3) bekezdésének h) pontja szerinti ellenőrzési jogának gyakorlásával összefüggésben az adatkezelőnek rendelkeznie kell egy olyan eljárással, amely lehetővé teszi, hogy minták alapján ellenőrizze, hogy a további adatfeldolgozókkal kötött szerződések tartalmazzák-e a szükséges adatvédelmi kötelezettségeket.

70. A további adatkezelésre vonatkozó szerződés másolata bekérésének szükségessége tehát az eset körülményeitől függ. Például az adatfeldolgozó vagy további adatfeldolgozó 28. cikk (1) és (4) bekezdésében foglalt követelményeknek való megfelelésével kapcsolatos kétségek esetén, vagy a felügyeleti hatóság kérésére az adatkezelőnek be kell kérnie a szerződést felülvizsgálatra (például abban az esetben, ha a további adatfeldolgozót adatvédelmi incidens érinti, illetve egyéb nyilvánosan elérhető információk vagy az adatkezelő rendelkezésére álló egyéb információk esetén), például lehetnek a további adatfeldolgozónak olyan adatkezelési szerződés mintái, amelyek nem felelnek meg az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.

---

kérésére átadja az adatátadónak a további adatfeldolgozóra vonatkozó megállapodás másolatát, valamint annak minden későbbi módosítását. Az üzleti titkok vagy más bizalmas információk, köztük a személyes adatok védelméhez szükséges mértékben az adatátvevő a másolat megosztása előtt kivonatolhatja a megállapodás szövegét". A harmadik modul (Adattovábbítás adatfeldolgozók között) továbbá előírja, hogy „*Az adatátvevő az adatátadó vagy adatkezelő kérésére rendelkezésre bocsátja a további adatfeldolgozóra vonatkozó megállapodás másolatát, valamint minden későbbi módosítást. Az üzleti titkok vagy más bizalmas információk, köztük a személyes adatok védelméhez szükséges mértékben az adatátvevő a másolat megosztása előtt kivonatolhatja a megállapodás szövegét*". A Bizottság (EU) 2021/914 végrehajtási határozata (2021. június 4.) az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről (az Európai Bizottságnak a harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata).

[60] A dán felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 7.5. cikknek való megfelelés céljából; a litván felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 18. cikknek való megfelelés céljából; a szlovén felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 6.5. cikknek való megfelelés céljából.

71. A 28. cikk (1) bekezdésének való megfelelés biztosítása érdekében, az elszámoltathatóság elvének fényében a további adatkezelésre vonatkozó szerződések másolata segíthet az adatkezelőnek annak bizonyításában, hogy az adatfeldolgozói és a további adatfeldolgozói megfelelő garanciákat nyújtanak, beleértve azt is, hogy az adatfeldolgozó megfelel az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (4) bekezdésének. Az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az adatkezelő nem feltétlenül tudja felmérni, hogy a további adatfeldolgozóval kapcsolatban nyújtott garanciák megfelelőek-e vagy sem anélkül, hogy hozzáférne a további adatfeldolgozásra vonatkozó szerződés tartalmához és azt értékelné. Bár a garanciákat írásban is meg lehet adni a szerződésben, a szerződéses feltételek önmagukban nem bizonyíthatják, hogy a szerződő felek hatékonyan végrehajtják a megfelelő garanciákat.

2.2 Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkével összefüggésben történő értelmezéséről (adattovábbítások az adatkezelési láncban – 1.2. és 1.3. kérdés)

72. A kérelem 1.2. kérdésének célja, hogy tisztázza a (további) adatfeldolgozótól egy másik (további) adatfeldolgozónak történő adattovábbítás vagy újbóli továbbítás eseteit, hogy az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettsége részeként – az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkével összefüggésben – milyen mértékben kell értékelnie a (további) adatfeldolgozóktól származó dokumentumokat arra vonatkozóan, hogy a személyes adatok védelmének szintjét az eredeti vagy a további adattovábbítás nem veszélyezteti-e.

73. Az 1.3. kérdés azt kívánja tisztázni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével és 24. cikkével összefüggésben értelmezett 28. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségek mértéke az adatkezelési tevékenységgel járó kockázattól függően változik-e az 1.2. kérdésre adott válasz szerint? Ha igen, a dán felügyeleti hatóság tájékoztatást kért e kötelezettségek mértékéről „alacsony kockázatú” és „magas kockázatú” adatkezelési tevékenységek esetén.

Bevezető pontosítások

74. Az egyértelműség érdekében a felvetett kérdésekkel kapcsolatban néhány bevezető pontosítást adunk a jelen vélemény keretében.

75. Először is, az Európai Adatvédelmi Testület az „adattovábbítás" kifejezést az általános adatvédelmi rendelet 3. cikkének alkalmazása és V. fejezete szerinti, nemzetközi adattovábbításokra vonatkozó rendelkezések közötti kölcsönhatásról szóló 05/2021. számú iránymutatásban[61] (az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. számú iránymutatása (kölcsönhatás)) meghatározott értelemben értelmezi, amely az Európai Adatvédelmi Testületnek az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról szóló 3/2018. sz. iránymutatására[62] is hivatkozik. Amint azt az Európai Adatvédelmi Testület korábban hangsúlyozta, hogy harmadik országból történő távoli hozzáférés akkor minősül adattovábbításnak, ha az megfelel az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. sz. iránymutatásában (kölcsönhatás) meghatározott kritériumoknak[63]. Az adattovábbítás fennállása minden esetben az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének alkalmazását vonja maga után.

76. Másodszor, mivel az 1.2. kérdés olyan helyzetre vonatkozik, amikor egy (további) adatfeldolgozó egy másik (további) adatfeldolgozónak kezdeti vagy újbóli adattovábbítást végez, az adatkezelő nem az adatátadó; az adatátadó inkább egy adatfeldolgozó, aki vagy amely az adatkezelő nevében személyes adatokat továbbít a láncban egy másik adatfeldolgozónak, és nem egy külön adatkezelőnek. Ez tehát kizárja a külön adatkezelőknek, köztük harmadik országbeli törvényszékeknek, bíróságoknak vagy közigazgatási hatóságoknak továbbított személyes adatok körét. Ennélfogva az általános adatvédelmi rendelet 48. cikkének értelmezése nem tartozik e kérdések körébe.

77. Harmadszor, az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az 1.2. kérdés az adatkezelő által az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint dokumentált utasításokkal összhangban az adatkezelési lánc mentén végrehajtott adattovábbításokra vonatkozik. Érdemes kiemelni, hogy az adatkezelő feladata eldönteni, hogy a személyes adatok EGT-n kívüli továbbítása lehetséges-e a (további) adatfeldolgozókra bízott adatkezelési tevékenységek részeként. Az adatfeldolgozónak tartózkodnia kell attól, hogy az adatkezelő utasításain kívül bármilyen kezdeti vagy újbóli adattovábbítást végezzen[64]. Az adatkezelőnek a személyes adatok kezdeti vagy újbóli továbbítására vonatkozó dokumentált utasításait az adatkezelési lánc egészében tovább kell adni[65].

---

[61] Az Európai Adatvédelmi Testületnek az általános adatvédelmi rendelet 3. cikkének alkalmazása és V. fejezete szerinti, nemzetközi adattovábbításokra vonatkozó rendelkezések közötti kölcsönhatásról szóló 05/2021. számú iránymutatása, 2.0 változat, elfogadás időpontja: 2023. február 14., amelynek 9. pontja meghatározza az adatkezelési művelet adattovábbításnak minősítéséhez szükséges három kumulatív kritériumot, és általánosabban a 2. bekezdés részletezi ezeket a kritériumokat.

[62] Az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. sz. iránymutatásának (kölcsönhatás) 12. pontja hivatkozik az Európai Adatvédelmi Testületnek az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról szóló 3/2018. sz. iránymutatására, 2.1 változat, elfogadás időpontja: 2019. november 12., (2020. január 7-i helyesbítéssel), 5. oldal és 1–3. bekezdés. Lásd különösen a 2. bekezdésben a „d) Az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező adatfeldolgozó" című részt.

[63] Az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. sz. iránymutatása (kölcsönhatás), 16. pont.

[64] Az általános adatvédelmi rendelet 29. cikke. Amint arra az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztetett, „*A szerződésnek meg kell határoznia az adatok harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbítására vonatkozó követelményeket, figyelembe véve az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének rendelkezéseit*" (az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 119. pontja). Az adatkezelő például dönthet úgy, hogy megtiltja az adattovábbításokat, vagy hogy azokat csak bizonyos országokba engedélyezi.

[65] Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (4) bekezdése.

78. Negyedszer, az Európai Adatvédelmi Testület egyértelművé teszi, hogy az 1.3. kérdésben említett kockázat fogalmát az általános adatvédelmi rendelet (75) és (76) preambulumbekezdése értelmében (a fenti 35. pontban említettek szerint) azon érintettek jogaira és szabadságaira vonatkozó kockázatként kell értelmezni, akiknek a személyes adatait kezelik.

Az adatkezelő felelőssége akkor is fennáll, ha a (további) adatfeldolgozók végzik a kezdeti vagy újbóli adattovábbítást

79. Ami a kérelem tartalmát illeti, az Európai Adatvédelmi Testület már meghatározta, hogy *„(...) lesz olyan adattovábbítási helyzet, amikor egy adatfeldolgozó (akár a 3. cikk (1) bekezdése, akár a 3. cikk (2) bekezdése alapján egy adott adatkezelésre vonatkozóan (...)) egy másik adatfeldolgozónak vagy akár egy harmadik országbeli adatkezelőnek küld adatokat az adatkezelő utasítása szerint. Ezekben az esetekben az adatfeldolgozó az adatkezelő nevében adatátadóként jár el, és biztosítania kell, hogy a szóban forgó adattovábbítás tekintetében az adatkezelő utasításainak megfelelően betartsák az V. fejezet rendelkezéseit, beleértve a megfelelő adattovábbítási eszköz használatát is. Tekintettel arra, hogy az adattovábbítás az adatkezelő nevében végzett adatkezelési tevékenység,* ***az adatkezelő is felelős és felelős lehet az V. fejezet alapján, továbbá biztosítania kell, hogy az adatfeldolgozó megfelelő garanciákat nyújtson a 28. cikk értelmében***.”[66]

80. Más szóval, adattovábbítás esetén, még akkor is, ha azt nem közvetlenül az adatkezelő, hanem az adatkezelő nevében eljáró adatfeldolgozó hajtja végre, az adatkezelőre továbbra is vonatkoznak mind az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkéből, mind pedig az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségek[67] [68].

Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkéből eredő felelősség

81. Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkében foglalt kötelezettségek[69] mind az adatfeldolgozókra (a vélemény összefüggésében az adatátadókra), mind pedig az adatkezelőkre[70] vonatkoznak. Az adatfeldolgozóknak és az adatkezelőknek ezért egyaránt biztosítaniuk kell, hogy a kezdeti vagy az újbóli adattovábbítás ne veszélyeztesse a személyes adatok védelmének szintjét, függetlenül attól, hogy milyen okból kerül sor az adattovábbításra[71]. Elviekben például mind az adatkezelő, mind az adatfeldolgozó továbbra is felelős az általános adatvédelmi rendelet V. fejezete alapján a jogellenes

[66] Az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. sz. iránymutatása (kölcsönhatás), 19. pont, a félkövér betűvel kiemelt szöveg.

[67] Azt is fontos jelezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése az általános adatvédelmi rendelet követelményeinek teljesítésére utal, és ezért azt úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a személyes adatok harmadik országokba történő kezdeti vagy újbóli továbbítására vonatkozó V. fejezet rendelkezéseit is. Ez magában foglalja mind a kezdeti, mind az újbóli adattovábbítást is, lásd az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkét.

[68] A vélemény e szakaszának alkalmazásában az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkéből és 28. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségekkel foglalkoznak, azzal a pontosítással, hogy az adatkezelőre továbbra is vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet értelmében az adatkezelőkre alkalmazandó kötelezettségek.

[69] Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikke az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének rendelkezéseire hivatkozik.

[70] Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikke egyaránt vonatkozik az „adatkezelőre és az adatfeldolgozóra” az V. fejezetnek való megfelelés tekintetében; lásd még a (101) preambulumbekezdést. Ez okból az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlása azon intézkedésekről, amelyek kiegészítik az adattovábbítási eszközöket a személyes adatok uniós védelmi szintjének való megfelelés biztosítása érdekében, 2.0. változat, elfogadás időpontja: 2021. június 18. (Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlása) az „adatátadókra” (legyenek azok adatkezelők vagy személyes adatokat kezelő (további) adatfeldolgozók) vonatkozik.

[71] Az EUB 2020. július 16-i *Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd, Maximillian Schrems* ítélete (a továbbiakban: az EUB Schrems II ítélete), C-311/18. sz. ügy, ECLI:EU:C:2020:559, 92. pont

kezdeti vagy újbóli adattovábbításért[72], ezért jogsértés esetén mindketten és külön-külön is felelősségre vonhatók.

Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdéséből eredő felelősség

82. Az elszámoltathatóság elve értelmében az adatkezelőknek „megfelelő lépéseket" kell tenniük az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott szabályok esetleges megsértésének megelőzésére az adatvédelemhez való jog biztosítása érdekében[73]; és ez magában foglalja az általános adatvédelmi rendelet V. fejezete megsértésének megelőzését is. Ez a felelősség az adattovábbítás megkezdése előtt és mindaddig érvényes, amíg a továbbított személyes adatokat a harmadik országban kezelik.

83. A fenti 47–48. pontban kifejtettek szerint *az adatkezelő annak ellenőrzésére irányuló kötelezettsége*, hogy a (további) adatfeldolgozók megfelelő garanciákat nyújtanak-e az adatkezelő által az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében meghatározott intézkedések végrehajtásához[74], az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázattól függetlenül alkalmazandó. Az ilyen ellenőrzés *mértéke* a gyakorlatban azonban az adatkezelő által – többek között az adatkezeléshez kapcsolódó kockázat alapján – meghatározott szervezési és technikai intézkedések jellegétől függően változik[75]. E tekintetben az adatkezelési lánc mentén harmadik országokba irányuló kezdeti vagy újbóli adattovábbítás fennállása növelheti az adatkezelésből eredő kockázatokat, és ennélfogva hatással lehet az adatkezelő által meghatározott „megfelelő" intézkedésekre[76].

84. Kérésre az adatkezelőnek – az adatfeldolgozó és a további adatfeldolgozók támogatásával – képesnek kell lennie arra, hogy bizonyítsa az illetékes felügyeleti hatóság felé, hogy megfelel az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. A megfelelő dokumentáció alapulhat – többek között – az adatfeldolgozóktól a (további) adatfeldolgozók igénybevételével összefüggésben kapott információkon[77] (lásd: 54–56. pont), de az általános

[72] Az adatkezelő az adatfeldolgozójától a felelősségi körének megfelelő kártérítést igényelhet, feltéve, hogy teljesülnek az általános adatvédelmi rendelet 82. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételek.

[73] Lásd az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésére és 24. cikkének (1) bekezdésére vonatkozó fenti szakaszt, összefüggésben a 28. cikk (1) bekezdésével.

[74] A kétségek elkerülése érdekében egyértelművé kell tenni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében és 28. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott „megfelelő technikai és szervezési intézkedések" nem keverendők össze az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásában említett „kiegészítő intézkedésekkel" (50. pont: *„„A kiegészítő intézkedések" jellegüknél fogva kiegészítik az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti adattovábbítási eszközben már előírt garanciákat és az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott minden egyéb alkalmazandó biztonsági követelményt (pl. technikai biztonsági intézkedések)*", hivatkozva az általános adatvédelmi rendelet (109) preambulumbekezdésére és az EUB Schrems II ítéletének 133. pontjára).

[75] Lásd a kockázat 35. és 78. pontban kifejtett meghatározását.

[76] Az általános adatvédelmi rendelet (116) preambulumbekezdése előírja: *„A személyes adatok uniós külső határokat átlépő továbbításakor megnövekedhet annak a kockázata, hogy a természetes személyek adatvédelmi jogaikat nem képesek gyakorolni, különösen ami az adatok jogellenes felhasználása vagy közlése elleni védelmet illeti*."

[77] Lásd még az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának harmadik modulja (adattovábbítás adatfeldolgozók között) 9. feltétele a) pontját és annak III. mellékletét, valamint második modulja (adattovábbítás az adatkezelőtől az adatfeldolgozó részére) 9. feltétele a) pontját, továbbá lásd az Európai Bizottság az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 7.7. pontja a) alpontját és a „További adatfeldolgozók listája" című IV. mellékletét. Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának II. mellékletét és az Európai Bizottság az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának IV. mellékletét

adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének h) pontjával összhangban az adatfeldolgozók segítségével is (lásd: 51–52. pont).

85. Az adatkezelőnek továbbá minden releváns információra szüksége van ahhoz, hogy kiadhassa a személyes adatoknak az érintett harmadik országokba történő továbbításához szükséges utasításokat, és megfeleljen az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében és 24. cikkében foglalt elszámoltathatósági elvnek, valamint az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében, 32. cikkében és V. fejezetében foglalt rendelkezéseknek[78]. Az adatkezelő kifogást emelhet vagy nem engedélyezheti további adatfeldolgozó igénybevételét, ha az a kapott információk alapján a személyes adatoknak az eredeti adatfeldolgozótól (mint adatátadótól) a tervezett további adatfeldolgozóhoz (mint adatátvevőhöz) történő továbbítását vonná maga után.

86. A fenti 58. ponttal összhangban az adatkezelő végső soron felelős az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (1) bekezdésének megsértéséért a (további) adatfeldolgozók igénybevétele tekintetében, és azért felelősségre vonható. Az Európai Adatvédelmi Testület kiemeli, hogy az adatkezelők által a további adatfeldolgozók adatfeldolgozóik általi igénybevétele feletti ellenőrzéssel kapcsolatban hivatkozott gyakorlati nehézségek – amelyek megnehezíthetik számukra a „megfelelő garanciák" ellenőrzését, különösen a harmadik országokba irányuló adattovábbítások tekintetében – nem mentesítik az adatkezelőt az adatkezeléssel kapcsolatos felelőssége alól[79].

87. Az alábbiakban nem teljes körű példák szerepelnek azokra a dokumentációkra vonatkozóan, amelyeket az adatkezelőnek értékelnie kell és fel kell tudnia mutatni az illetékes felügyeleti hatóság felé – az adattovábbítás feltérképezése, az adattovábbítás alapjául szolgáló okok, és adott esetben az „adattovábbítás hatásvizsgálata" és kiegészítő intézkedések.

Az adattovábbítás feltérképezése:

88. Első lépésként, amennyiben személyes adatok harmadik országokba történő továbbítására kerül sor (további) adatfeldolgozók igénybevételével összefüggésben, az adatkezelőnek értékelnie kell és fel kell tudnia mutatni az adattovábbítás feltérképezésére vonatkozó dokumentációt[80]. Az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy az adattovábbítás feltérképezését az adatátadó végezze (aki vagy amely a nevében személyes adatokat kezel), meghatározva, hogy mely személyes adatokat továbbítanak (beleértve a távoli hozzáférést is), hol és milyen célból[81]. Az adatkezelő támaszkodhat az ilyen feltérképezésre, és szükség esetén építhet rá. Ha például az adatkezelő által kapott feltérképezés

egyaránt ki kell egészíteni a további adatfeldolgozókra vonatkozó következő információkkal az adatkezelő eseti felhatalmazása esetén: név, cím, kapcsolattartó személy neve, beosztása és elérhetőségei, valamint az adatkezelés leírása. Ezen túlmenően az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának I. melléklete B. szakaszában („A továbbítás leírása") „(További) adatfeldolgozóknak történő adattovábbítás esetén az adatkezelés tárgyát, jellegét és időtartamát is meg kell adni". Hasonlóképpen, az Európai Bizottság az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának II. mellékletében „(További) adatfeldolgozók általi adatkezelés esetén az adatkezelés tárgyát, jellegét és időtartamát is meg kell adni".

[78] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 152. pontja, 69. lábjegyzete.

[79] CEF-jelentés a felhőalapú szolgáltatásokról, 16. o.

[80] A „feltérképezés" az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlása 2.1 bekezdésének első lépésére („Ismerje meg az Ön által végzett adattovábbításokat") utal: Ismerje meg az Ön által végzett adattovábbításokat. Ez az első lépés az adattovábbítás okától függetlenül alkalmazandó.

[81] Pontosítani kell, hogy a célokat az adatkezelő határozza meg az adatkezelés „alapvető eszközeivel" együtt (lásd az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 40. pontját).

hiányosnak[82], pontatlannak tűnik vagy kérdéseket vet fel, az adatkezelőnek további információkat kell kérnie, ellenőriznie kell ezeket az információkat, és szükség esetén ki kell egészítenie/helyesbítenie kell azokat.

89. Az adatkezelőnek ezt az információt[83] további adatfeldolgozó igénybevétele előtt kell megkapnia. Emlékeztetni kell arra is, hogy az adatkezelőre az általános adatvédelmi rendelet 13. cikke (1) bekezdésének f) pontja, 14. cikke (1) bekezdésének f) pontja, 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 15. cikkének (2) bekezdése szerinti adattovábbításokkal kapcsolatos átláthatósági követelmények, valamint az általános adatvédelmi rendelet 30. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontja szerinti, az adatkezelési tevékenységeket tartalmazó nyilvántartás vezetésére irányuló követelmény vonatkozik. E követelmények teljesítése érdekében az adatkezelőnek tudnia kell, hogy hol találhatók a további adatfeldolgozók, és hol történnek az adattovábbítások – beleértve a távoli hozzáférést is[84].

Az adattovábbítás alapjául szolgáló ok, valamint adott esetben az „adattovábbítás hatásvizsgálata" és a kiegészítő intézkedések:

90. Az adatkezelőnek értékelnie kell és be kell tudnia mutatni az adattovábbítás okára vonatkozó dokumentációt[85], amelyre az adatátadó az adatkezelő utasításaival összhangban támaszkodik[86]. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőnek meg kell kapnia ezeket az információkat a (további) adatfeldolgozóktól/adatátadóktól, mielőtt az adattovábbításokra sor kerülne. Az Európai Adatvédelmi Testület ezzel összefüggésben emlékeztetett arra, hogy az adatkezelőre egyedi átláthatósági követelmények vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke szerinti „megfelelőségi határozat megléte vagy hiánya" vagy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkével összhangban nyújtott „megfelelő garanciák" tekintetében (az általános adatvédelmi rendelet 13. cikke (1) bekezdésének f) pontja, 14. cikke (1) bekezdésének f) pontja és 15. cikkének (2) bekezdése[87]).

91. Ami az adatkezelő e dokumentáció értékelésére vonatkozó kötelezettségének mértékét illeti, az attól függ, hogy a (további) adatfeldolgozók (mint adatátadók) milyen típusú ok alapján végezték a kezdeti vagy újbóli adattovábbítást[88]:

92. Adattovábbításra akkor kerülhet sor **megfelelőségi határozat** alapján, ha az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke értelmében a Bizottság megállapította, hogy a harmadik ország, a harmadik ország valamely területe, vagy egy vagy több meghatározott körzete, vagy a szóban forgó nemzetközi szervezet megfelelő védelmi szintet biztosít. A védelmi szint megfelelőségének mérlegelése során a Bizottság egyéb kritériumok mellett figyelembe veszi a személyes adatok másik harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére történő újbóli továbbítására vonatkozó azon szabályokat, amelyeknek az adott országban vagy nemzetközi szervezeten belül meg kell felelni; az ítélkezési gyakorlatot, továbbá

[82] Ha például a feltérképezés nem határozza meg a további adatfeldolgozók helyét, vagy ha a távoli hozzáférés formájában történő adattovábbításokat nem említik a feltérképezésben, miközben azok zajlanak.
[83] Amint azt a fenti 54–56. pontban kifejtettük.
[84] Erre a feltérképezésre akkor is szükség van, amikor a felek kitöltik az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának és az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának megfelelő mellékleteit (lásd a fenti 80. lábjegyzetet).
[85] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 2.2 bekezdése „2. lépés: Azonosítsa azokat az adattovábbítási eszközöket, amelyeket igénybe kíván venni"
[86] Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja.
[87] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2022. sz. iránymutatása (hozzáférési jog) 122. pontja
[88] Az adatkezelő személyes adatok adatkezelési lánc mentén történő továbbítására vonatkozó írábeli utasításainak megfelelően.

azt, hogy az érintettek, akiknek a személyes adatait továbbítják, rendelkeznek-e hatékony és kikényszeríthető – a hatékony közigazgatási és bírósági jogorvoslatot is magukban foglaló – jogokkal[89].

93. Mindezek alapján, amennyiben az adattovábbítást (az adatkezelő nevében) egy (további) adatfeldolgozó hajtja végre az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke szerinti megfelelőségi határozat alapján, az adatkezelőtől az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése alapján megkövetelt arra vonatkozó ellenőrzés mértékének, hogy a (további) adatfeldolgozó megfelelő garanciákat nyújtson az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének való megfelelés tekintetében, ki kell terjednie a következő elemekre:

- hatályos-e a megfelelőségi határozat[90],

- és hogy az adatkezelő nevében végzett adattovábbítások az ilyen határozat hatálya alá tartoznak-e (pl. személyes adatok vagy ágazatok hatályba tartozó kategóriái)[91].

94. Amennyiben (az adatkezelő nevében) egy (további) adatfeldolgozó által megfelelőségi határozat alapján továbbított személyes adatok e harmadik országból történő **újbóli adattovábbítás** tárgyát képezik, a természetes személyek általános adatvédelmi rendelet által az ilyen újbóli továbbítás tekintetében garantált védelmének szintje sem sérülhet[92]. E tekintetben az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében az Európai Bizottság által kibocsátott bármely megfelelőségi határozat kiterjed többek között a harmadik országok újbóli adattovábbításra vonatkozó szabályaira. Ennélfogva az általános adatvédelmi rendelet 44. cikke értelmében az adatkezelőnek nem kell saját maga ellenőriznie ezeket a követelményeket.

95. Ami az adatkezelő általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségét illeti, ez azt jelenti, hogy az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy a (további) adatfeldolgozó „megfelelő garanciákat" nyújt a megfelelő országból egy (további) adatfeldolgozó által végzett újbóli adattovábbítások tekintetében is.

96. Megfelelőségi határozat hiányában adattovábbítást az **általános adatvédelmi rendelet 46. cikkével** összhangban „**megfelelő garanciák**" biztosításával lehet végezni. Ebben az esetben az adatkezelőnek értékelnie kell a biztosított megfelelő garanciákat, és figyelmet kell fordítania azokra a problematikus jogszabályokra, amelyek megakadályozhatják, hogy a további adatfeldolgozó teljesítse az eredeti

[89] Lásd az általános adatvédelmi rendelet 45. cikkét és a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport megfelelőségi referenciáját, elfogadás időpontja: 2017. november 28., WP 254, amelyet az Európai Adatvédelmi Testület 2018. május 25-én hagyott jóvá, 7. oldal: *„A személyes adatoknak az eredeti adattovábbítás elsődleges címzettje általi újbóli továbbítása kizárólag akkor lehet engedélyezett, ha a további címzettekre (azaz az újbóli adattovábbítás címzettjeire) olyan szabályok (beleértve a szerződéses szabályokat) vonatkoznak, amelyek megfelelő adatvédelmi szintet biztosítanak, és követik az adatkezelő nevében végzett adatkezelésre vonatkozó utasításokat. Az adattovábbítással érintett természetes személyek védelmének szintjét az újbóli adattovábbítás nem csökkentheti. Az EU-ból továbbított adatok első címzettje felelős azért, hogy megfelelőségi határozat hiányában meggyőződjön az újbóli adattovábbításra vonatkozó megfelelő garanciák előírásáról. Ezekre az újbóli adattovábbításokra kizárólag korlátozott és meghatározott célokból kerülhet sor, és kizárólag abban az esetben, ha az adatkezelésnek van jogalapja*".

[90] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 19. pontja: *„Ha Ön [az adatátadó] személyes adatokat továbbít (az alkalmazandó mértékben) a Bizottság megfelelőségi határozatának hatálya alá tartozó harmadik országokba, régiókba vagy ágazatokba, nem kell megtennie az ezen ajánlásban ismertetett további lépéseket. Továbbra is figyelemmel kell azonban kísérnie, hogy az Ön által végzett adattovábbításokkal kapcsolatos megfelelőségi határozatokat visszavonták vagy érvénytelenítették-e*."

[91] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 19. pontja

[92] Lásd az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkét: *„az e fejezetben meghatározott feltételek teljesülnek (...), beleértve a harmadik országból vagy nemzetközi szervezettől egy további harmadik országba vagy további nemzetközi szervezet részére történő újbóli adattovábbítást is*".

adatfeldolgozóval kötött szerződésében meghatározott kötelezettségeket[93]. Konkrétabban, az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy az ítélkezési gyakorlattal[94] összhangban és az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásában foglaltak szerint elvégezzék ezt az „adattovábbítási hatásvizsgálatot”[95]. A bevezetett megfelelő garanciákra, az „adattovábbítás hatásvizsgálatára” és az esetleges kiegészítő intézkedésekre vonatkozó dokumentációt az adatfeldolgozónak/adatátadónak kell elkészítenie[96] (adott esetben az adatfeldolgozóval/adatátvevővel együttműködve[97]). Az adatkezelő támaszkodhat a (további) adatfeldolgozó által készített értékelésre, és szükség esetén építhet arra. Ha például az adatkezelő által kapott értékelés hiányosnak, pontatlannak tűnik, vagy kérdéseket vet fel, az adatkezelőnek további információkat kell kérnie, ellenőriznie kell az információkat, és szükség esetén ki kell egészítenie/javítania azokat, szem előtt tartva, hogy az értékelésnek összhangban kell lennie az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásával és az abban meghatározott lépésekkel[98]. Ez magában foglalja az adattovábbítás valamennyi körülményének fényében releváns jogszabályok és gyakorlatok azonosítását[99], valamint szükség esetén a megfelelő kiegészítő intézkedések azonosítását[100]. E tekintetben az adatkezelőnek különös figyelmet kell fordítania arra, hogy az adatátadó, azaz az adatfeldolgozó vagy a további adatfeldolgozó felmérte-e, hogy a harmadik ország jogszabályaiban és/vagy gyakorlataiban van-e valami, ami befolyásolhatja az adattovábbítás alapjául szolgáló megfelelő garanciák hatékonyságát, amelyekre az adatátadó támaszkodik[101],

[93] E tekintetben lásd az EUB Schrems II ítéletének 132. és 133. pontját, amelyekben az EUB hangsúlyozza az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának szerződéses jellegét.

[94] Ezt az értékelést részletesebben ismerteti az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának „Értékelje, hogy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti, Ön által igénybe vett adattovábbítási eszköz hatékony-e az adattovábbítás valamennyi körülményének fényébe” című 3. lépése.

[95] Az EUB Schrems II ítéletének 134. pontja.

[96] Az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásai a jóváhagyásra irányuló kérelemről, valamint az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokba belefoglalandó elemekről és elvekről (az általános adatvédelmi rendelet 47. cikke), elfogadás időpontja: 2023. június 20., 2.1 változat, 10. pont: “(...) *például az egyes adatátadók feladata, hogy minden egyes adattovábbítás esetében eseti alapon értékeljék, hogy szükség van-e kiegészítő intézkedések végrehajtására az általános adatvédelmi rendeletben biztosítottal lényegében azonos védelmi szint biztosítása érdekében*.”

[97] Az EUB Schrems II ítéletének 134. pontjában az EUB megjegyezte, hogy az ilyen ellenőrzés adott esetben az adatátvevővel együttműködve is elvégezhető. Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 4. bekezdését.

[98] Lásd különösen: „3. lépés: Értékelje, hogy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti, Ön által igénybe vett adattovábbítási eszköz hatékony-e az adattovábbítás valamennyi körülményének fényében”, „4. lépés: Fogadjon el kiegészítő intézkedéseket” és „6. lépés: Végezzen újraértékelést megfelelő időközönként”, amint azt az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlása kifejti.

[99] Az EUB Schrems II ítéletének 126. pontja Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 2.3 bekezdését. „3. lépés: Értékelje, hogy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti, Ön által igénybe vett adattovábbítási eszköz hatékony-e az adattovábbítás valamennyi körülményének fényében”, különösen a 33. pont Az EUB Schrems II ítéletének 134. pontjában az EUB megjegyezte, hogy az ilyen ellenőrzés adott esetben az adatátvevővel együttműködve is elvégezhető (lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 30. pontját).

[100] Az ítélkezési gyakorlat szerint az adatkezelőnek vagy adatfeldolgozójának feladata, hogy esetről esetre és adott esetben a továbbítás címzettjével együttműködve ellenőrizze, hogy a célországnak számító harmadik ország joga megfelelő védelmet biztosít-e az uniós jog tekintetében az általános adatvédelmi kikötések alapján továbbított személyes adatoknak, szükség esetén az e kikötések által biztosított garanciákon felül további garanciákat nyújtva (az EUB Schrems II ítéletének 134. pontja). Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 2.4 bekezdését, „4. lépés: Fogadjon el kiegészítő intézkedéseket”.

[101] Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 2.3 bekezdését („3. lépés”).

különösen a harmadik ország hatóságai által a továbbított személyes adatokhoz való hozzáférést szabályozó jogszabályok és gyakorlatok miatt[102].

97. Ezen túlmenően és hasonlóan a megfelelőségi határozaton alapuló adattovábbításokhoz (az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke, lásd a fenti 94. és 95. pontot), amennyiben személyes adatokat (további) adatfeldolgozó az általános adatvédelmi rendelet 46.cikke szerinti megfelelő garanciák alapján továbbít, az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettsége arra is kiterjed, hogy meggyőződjön arról, hogy a (további) adatfeldolgozó megfelelő garanciákat nyújt az **újbóli adattovábbítás** tekintetében. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti megfelelő garanciák általában olyan rendelkezéseket foglalnak magukban, amelyek az újbóli adattovábbításra irányadó szabályokat állapítanak meg[103]. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőknek nem kell ellenőrizniük, hogy ezek a szabályok összhangban vannak-e az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetében foglalt követelményekkel. Az adatkezelőknek azonban be kell tudniuk mutatni az ilyen újbóli adattovábbításra vonatkozó dokumentációt. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőnek meg kell kapnia ezt az információt a (további) adatfeldolgozóktól/adatátadóktól, amely bizonyítja, hogy az adatátvevők ténylegesen megfelelnek a megfelelő garanciák eszközében meghatározott, az újbóli adattovábbításra vonatkozó követelményeknek.

2.3 Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának értelmezéséről (2. kérdés)

98. A felelősségi körök és kötelezettségek mind belső (adatkezelők és adatfeldolgozók közötti), mind külső viszonyban, az érintettek és a szabályozók irányában történő átlátható elosztásának biztosítása érdekében az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) bekezdése értelmében az adatfeldolgozó által végzett adatkezelést az uniós jog vagy tagállami jog alapján létrejött szerződésnek vagy más jogi aktusnak kell szabályoznia[104] az adatkezelő és az adatfeldolgozó között. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban a szerződésnek különösen elő kell írnia, hogy az adatfeldolgozó „*a személyes adatokat kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezeli – beleértve a személyes adatoknak valamely harmadik ország vagy nemzetközi szervezet számára való továbbítását is –, kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*”. Ez a rendelkezés azt is előírja, hogy „*ebben az esetben erről a jogi előírásról az adatfeldolgozó az adatkezelőt az adatkezelést megelőzően értesíti, kivéve, ha az adatkezelő értesítését az adott jogszabály fontos közérdekből tiltja*”.

99. A kérelem olyan szerződések meglétére hivatkozik, amelyek tartalmaznak egy olyan kötelezettségvállalást, hogy a személyes adatokat csak az adatkezelő utasítására kezelik „*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*” (az uniós vagy tagállami jogra való hivatkozás elhagyásával). E tekintetben több kérdést terjesztettek az Európai Adatvédelmi Testület elé, amelyeket az alábbi rész együttesen tárgyal:

> 2. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése szerinti uniós vagy tagállami jog szerinti szerződésnek vagy egyéb jogi aktusnak tartalmaznia kell-e (akár szó szerint, akár nagyon hasonló megfogalmazásban) a 28. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt „*kivéve*

[102] Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. sz. ajánlásának 41. és azt követő pontjait.

[103] Lásd pl. az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 8.7. pontját (Első modul), illetve 8.8. pontját (Második és harmadik modul) (2021. június 4-i (EU) 2021/914 bizottsági végrehajtási határozat).

[104] A továbbiakban a „**szerződés**” kifejezés „uniós jog vagy tagállami jog alapján létrejött szerződésre vagy más jogi aktusra” utal.

akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő" kivételt ahhoz, hogy megfeleljen az általános adatvédelmi rendeletnek?

2a. A 2. kérdésre adott nemleges válasz esetén, az uniós vagy tagállami jog szerinti olyan szerződés vagy egyéb jogi aktus kiterjeszti az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt kivételt harmadik országok jogára (pl. „kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő") is; ez önmagában sérti-e az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját?

100. Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása emlékeztet „*az adatfeldolgozásra vonatkozó szerződések gondos megtárgyalásának és megszövegezésének fontosságára*" minden olyan uniós vagy tagállami jogi követelmény tekintetében, amely az adatfeldolgozóra vonatkozik[105]. Tartalmukat illetően az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatása megjegyzi, hogy „*az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti megállapodásnak meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkében foglalt követelményeknek annak biztosítása érdekében, hogy az adatfeldolgozó a személyes adatokat az általános adatvédelmi rendeletnek megfelelően kezelje. Az ilyen megállapodásoknak figyelembe kell venniük az adatkezelők és adatfeldolgozók konkrét kötelezettségeit. Bár a 28. cikk felsorolja azokat a pontokat, amelyekkel az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti kapcsolatot szabályozó bármely szerződésben foglalkozni kell, lehetőséget ad a szerződéses felek közötti tárgyalások számára is.* "[106]. A tárgyalások körét az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésében meghatározott követelmények korlátozzák.

[105] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 121. pontja.
[106] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 109. pontja.

101. Először is, a szerződés egyik alapeleme az adatfeldolgozó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy csak az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezel személyes adatokat.

102. Ugyanakkor, amint azt az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja megerősíti, az adatfeldolgozók jogszerűen kezelhetnek személyes adatokat – az adatkezelő írásbeli utasításaitól eltérő módon – annak érdekében, hogy megfeleljenek az uniós vagy tagállami jogszabályok szerinti jogi kötelezettségeknek (a továbbiakban: „**uniós/tagállami jogi követelmény**"). Ugyanez a rendelkezés arra is kötelezi az adatfeldolgozót, hogy – előzetesen – tájékoztassa az adatkezelőt, ha a személyes adatok harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére történő kezelésére/továbbítására vonatkozó uniós/tagállami jogi követelmény alkalmazandó, kivéve, ha jogszabály fontos közérdekből tiltja az ilyen tájékoztatást. Ez a kötelezettségvállalás az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának szövegéhez nagyon hasonló megfogalmazással kifejezetten szerepel az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatában[107] és több általános szerződési feltételben, különösen az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének való megfelelés céljából a dán[108], a szlovén[109] és a litván[110] felügyeleti hatóságok által elfogadott általános szerződési feltételekben.

[107] Lásd különösen a 7.1. pont a) alpontját és a 7.8. pont a) alpontját:
– 7.1. pont a) alpontja: *„Az adatfeldolgozó a személyes adatokat kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezeli, kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő. Ebben az esetben erről a jogi előírásról az adatfeldolgozó az adatkezelőt az adatkezelést megelőzően értesíti, kivéve, ha az adatkezelő értesítését az adott jogszabály fontos közérdekből tiltja. Az adatkezelő a személyes adatok kezelésének teljes időtartama alatt további utasításokat is adhat. Ezeket az utasításokat mindig dokumentálni kell*." (utólagos kiemelés). Az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának tervezetéről szóló közös véleményében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolta, hogy a következetesség fokozása érdekében illesszék be a 28. cikk (3) bekezdése a) pontjának teljes szövegét (tehát hivatkozzanak az adatfeldolgozó azon kötelezettségére, hogy tájékoztatnia kell az adatkezelőt a jogi előírásról). Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 1/2021. sz.közös véleménye az adatkezelők és adatfeldolgozók közötti, az (EU) 2016/679 rendelet 28. cikkének (7) bekezdésében és az (EU) 2018/1725 rendelet 29. cikkének (7) bekezdésében foglaltakra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló bizottsági végrehajtási határozatról, 38. pont Az általános szerződési feltételek tervezetében már szerepelt a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*" megfogalmazás.
– 7.8. pont a) alpontja: *„Az adatfeldolgozó általi, harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő adattovábbításra kizárólag az adatkezelő dokumentált utasításai alapján vagy az adatfeldolgozóra vonatkozó uniós vagy tagállami jog valamely konkrét követelményének teljesítése céljából kerülhet sor, és azt az (EU) 2016/679 rendelet V. fejezetével vagy az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban kell végrehajtani*." A 7.8. pont a) alpontját illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolta, hogy a szöveg tartalmazzon egy arra vonatkozó hivatkozást, hogy az adatfeldolgozó az általános szerződési feltételek tervezetében eredetileg nem szereplő, az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog szerinti konkrét követelmény alapján hajthat végre adattovábbításokat. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 1/2021. sz. közös véleményének 2. melléklete, Megjegyzések a 7.7. pont a) alpontjához.

[108] A dán felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 4.1. és 8.2. pontnak való megfelelés céljából. Az Európai Adatvédelmi Testület 14/2019. sz., a dán felügyeleti hatóság által benyújtott általános szerződési feltételek tervezetéről (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (8) bekezdése) szóló véleményében az Európai Adatvédelmi Testület azt javasolta, hogy a jogbiztonság biztosítása érdekében illesszék be a 28. cikk (3) bekezdése a) pontjának szövegét.

[109] A szlovén felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 3.1. és 7.2. pontnak való megfelelés céljából.

[110] A litván felügyeleti hatóság általános szerződési feltételei az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének, különösen a 4.1., 22. és 23. pontnak való megfelelés céljából.

103. A kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján történő adatkezelésre vonatkozó kötelezettségvállalás mellett az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja ezért három fő elemet tartalmaz: a) az olyan helyzetekre irányadó szabályt, amikor valamely jogi előírás arra kötelezi az adatfeldolgozót, hogy ne az adatkezelő utasításai alapján, így ne az adatkezelő nevében kezeljen személyes adatokat, b) annak szükségességét, hogy az adatfeldolgozó tájékoztassa az adatkezelőt[111], és c) az uniós vagy tagállami jogból eredő ilyen jogi előírásra történő hivatkozást.

104. Ebben az összefüggésben az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy általános elvként szerződések nem írhatják felül a jogot. Ez azt jelenti, hogy függetlenül attól, hogy a szerződés tartalmazza-e az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt feltételt („*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*"), ez nem akadályozhatja meg, hogy a jogi követelmények a szerződéses követelményeken felül, vagy bizonyos esetekben a szerződéses követelményekkel ütközően alkalmazhatóak legyenek. Továbbá, azzal az általános elvvel összhangban, hogy szerződés nem keletkeztet kötelezettségeket harmadik felekkel szemben, szerződés nem kötheti például valamely tagállam vagy harmadik ország közigazgatási szerveit[112].

105. Az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti valamennyi szerződésnek ki kell térnie azokra a helyzetekre, amikor az adatfeldolgozót jogszabály kötelezheti arra, hogy ne az adatkezelő utasításai alapján kezeljen személyes adatokat. Ezen túlmenően az adatfeldolgozó azon kötelezettsége, hogy az adatkezelőt tájékoztassa a nem az adatkezelő utasításain alapuló adatkezelés előtt, szintén a szerződés alapvető eleme, amelyet szintén bele kell foglalni [113].

106. Az EGT-n kívül kezelt személyes adatok esetében előfordulhat, hogy az uniós jogra vagy a tagállami jogra való hivatkozás nem bír nagy jelentőséggel, mivel az EGT-n kívüli adatfeldolgozóra csak kivételesen vonatkoznak uniós vagy tagállami jogi előírások. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételei, amelyeknek az a céljuk, hogy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkének (1) bekezdésében és 46. cikke (2) bekezdésének d) pontjában foglalt követelményeken túlmenően teljesítsék az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt követelményeket[114], nem tartalmaznak az általános adatvédelmi rendelet

[111] Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy amennyiben uniós vagy tagállami jog írja elő az adatfeldolgozó számára személyes adatok kezelését, „*ebben az esetben erről a jogi előírásról az adatfeldolgozó az adatkezelőt az adatkezelést megelőzően értesíti, kivéve, ha az adatkezelő értesítését az adott jogszabály fontos közérdekből tiltja*".

[112] Ezért az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata számos garanciát tartalmaz, amelyek előírják, hogy az adatátadó és az adatátvevő az adattovábbítás előtt értékelje a harmadik ország jogszabályainak kötelező követelményeit annak biztosítása érdekében, hogy ne haladják meg a demokratikus társadalomban szükséges mértéket (14. pont a)–d) alpont), előírják, hogy az adatátvevő értesítse az adatátadót a változásokról, és az utóbbi ennek megfelelően járjon el (14. pont e) és f) alpont), valamint kötelezettségeket rónak az adatátvevőre hatóságok általi hozzáférés esetén (15. pont). Lásd az EUB Schrems II ítéletének 125. és 141. pontját

[113] Az Európai Adatvédelmi Testület 18/2021. sz., a litván felügyeleti hatóság által benyújtott általános szerződési feltételek tervezetéről (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (8) bekezdése) szóló véleményében azt javasolta, hogy a 28. cikk (3) bekezdése a) pontjának utolsó elemét illesszék bele az általános szerződési feltételekbe (azaz az adatfeldolgozó azon kötelezettségét, hogy tájékoztassa az adatkezelőt az alkalmazandó jogi előírásról), az Európai Adatvédelmi Testület 18/2021. sz. véleménye, 19. pont

[114] Lásd az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 9. preambulumbekezdését „*Amennyiben az adatkezelés az (EU) 2016/679 rendelet hatálya alá tartozó adatkezelőktől a területi hatályán kívül eső*

28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt „kivéve" feltételhez hasonló megfogalmazást. Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 8.1. pontja azonban már közvetve foglalkozik azzal a követelménnyel, hogy személyes adatok csak az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezelhetők, kivéve, ha azt uniós vagy tagállami jog írja elő.[115] Ezenkívül ez nem jelenti azt, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt tájékoztatási kötelezettséggel nem foglalkoznak, hiszen az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata kifejezetten előírja, hogy az adatátvevőnek tájékoztatnia kell az adatátadót, amennyiben nem tudja követni az adatkezelő utasításait [116]. Következésképpen az adatfeldolgozó azon kötelezettségvállalása, miszerint tájékoztatja az adatkezelőt, ha adatkezelésre vonatkozó (akár uniós vagy tagállami jogból, akár harmadik ország jogából eredő) jogi előírás áll fenn, az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatából következik, anélkül, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában (a fent említett c) elem) foglalt „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*" pontos megfogalmazást használná.

107. Ez összhangban van az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának azon célkitűzésével, miszerint biztosítani kell, hogy az adatkezelőt tájékoztassák, ha az adatfeldolgozónak jogszabály írja elő, hogy ne az adatkezelő utasításai alapján kezeljen személyes adatokat.

108. A fenti elemzés fényében az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy erősen ajánlott, de nem feltétlenül megkövetelt az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott kivétel „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*" (szó szerinti vagy nagyon hasonló szavakkal történő) felvétele az adatkezelő és

---

adatfeldolgozók részére vagy az (EU) 2016/679 rendelet hatálya alá tartozó adatfeldolgozóktól a területi hatályán kívül eső további adatfeldolgozók részére történő adattovábbítással jár, az e határozat mellékletében meghatározott általános szerződési feltételeknek lehetővé kell tenniük az (EU) 2016/679 rendelet 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt követelmények teljesítését is."

[115] Az adatvédelmi garanciákról szóló 8. feltétel (Második modul: Adattovábbítás az adatkezelőtől az adatfeldolgozó részére) előírja a 8.1. pontban – utasítások:
"*a) Az adatátvevő a személyes adatokat csak az adatátadó dokumentált utasításai alapján kezelheti. Az adatátadó a szerződés teljes időtartama alatt adhat ilyen utasításokat.*
b) Az adatátvevő haladéktalanul tájékoztatja az adatátadót, ha nem tudja követni ezeket az utasításokat."
Hasonlóképpen, az adatvédelmi garanciákról szóló 8. feltétel harmadik modulja (Adattovábbítás adatfeldolgozók között) előírja a 8.1. pontban – utasítások:
„*a) Az adatátadó tájékoztatta az adatátvevőt arról, hogy adatkezelője (adatkezelői) utasításai szerint adatfeldolgozóként jár el, amelyeket az adatátadó a kezelést megelőzően az adatátvevő rendelkezésére bocsát.*
b) Az adatátvevő a személyes adatokat kizárólag az adatkezelő dokumentált utasításai alapján, az adatátadó által az adatátvevővel közölt, valamint az adatátadótól kapott további dokumentált utasítások alapján kezeli. Az ilyen kiegészítő utasítások nem lehetnek ellentétesek az adatkezelő utasításaival. Az adatkezelő vagy az adatátadó további dokumentált utasításokat adhat az adatkezelésre vonatkozóan a szerződés teljes időtartama alatt.
c) Az adatátvevő haladéktalanul tájékoztatja az adatátadót, ha nem tudja követni ezeket az utasításokat. Ha az adatátvevő nem tudja követni az adatkezelő utasításait, az adatátadó haladéktalanul értesíti az adatkezelőt."

[116] A 8.1. pont mellett (lásd az előző lábjegyzetet) a 14. feltétel e) pontjában előírja: „*Az adatátvevő vállalja, hogy haladéktalanul értesíti az adatátadót, ha e feltételek elfogadását követően és a szerződés időtartama alatt okkal feltételezi, hogy az a) bekezdésben foglalt követelményekkel ellentétes törvények vagy gyakorlatok hatálya alá tartozik vagy tartozott, ideértve azt is, hogy megváltoztak a harmadik ország jogszabályai, vagy olyan intézkedés (például közzétételi kérelem) történt, amely az ilyen jogszabályok gyakorlati alkalmazását jelzi, és amely nem felel meg az a) bekezdésben foglalt követelményeknek. [A harmadik modul esetében: Az adatátadó továbbítja az értesítést az adatkezelőnek.]*"

az adatfeldolgozó közötti szerződésbe[117] az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának való megfelelés érdekében. Ez az álláspont nem érinti az adatkezelő tájékoztatására vonatkozó szerződéses kötelezettség szükségességét, amennyiben az adatfeldolgozó az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint jogilag nem az adatkezelő utasításai alapján köteles kezelni személyes adatokat. Amennyiben egyértelmű, hogy uniós vagy tagállami jogi előírások relevánsak az adatkezelés szempontjából, az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontja szövegének használata segíthet a megfelelés bizonyításában.

109. Az Európai Adatvédelmi Testület most azt vizsgálja, hogy a harmadik ország jogára is kiterjedő, szélesebb körű kivételt – például a személyes adatoknak csak az adatkezelő írásbeli utasításai alapján történő kezelésére vonatkozó kötelezettség („*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*”) alóli kivételt – tartalmazó szerződés önmagában sérti-e az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját.

110. Ez a megfogalmazás, ha nem kísérik további pontosítások, két különböző helyzetet foglalhat magában, amelyeket a jogi kontextus fényében külön-külön kell elemezni:

- a tervezett jogi előírás vagy kötelező erejű végzés uniós vagy (EGT) tagállami jogból következik.
- a tervezett jogi előírás vagy kötelező erejű végzés nem uniós vagy (EGT) tagállami jogból következik.

[117] Különösen abban az esetben, ha az adatkezelő és az adatfeldolgozó saját adatkezelésre vonatkozó szerződésére támaszkodik, nem pedig az Európai Bizottságnak az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatára, a felügyeleti hatóságok által az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének való megfelelés céljából elfogadott általános szerződési feltételekre, illetve az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatára. Lásd még az (EU) 2016/679 rendelet (109) preambulumbekezdését és 28. cikkének (6) bekezdését.

111. Az első helyzet az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt kifejezett rendelkezések hatálya alá tartozik, amelyek szerződéses kötelezettséget állapítanak meg az adatfeldolgozó számára arra vonatkozóan, hogy csak az adatkezelő írásbeli utasításai alapján végezhet adatkezelést „*kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő*". Ez attól függetlenül érvényes, hogy a személyes adatok kezelése az EGT-n belül vagy kívül történik.

112. Az uniós jog, így az általános adatvédelmi rendeletet és a tagállami jogi előírások ugyanannak az alkotmányos hagyománynak a részei, mint az általános adatvédelmi rendelet, amely a természetes személyeknek a személyes adatok kezelésével kapcsolatos védelmét alapvető jogként rögzíti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 16. cikkének (1) bekezdése (az „**EUMSZ**") és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 8. cikkének (1) bekezdése (a „**Charta**")[118] alapján.

113. Amennyiben a felek a szerződés(ek) egyéb elemei alapján bizonyítani tudják, hogy csak ezt az első helyzetet foglalja magában a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő"* szövegezés, akkor ez a megfogalmazás nincs hatással az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt garanciákra.

114. Lesznek olyan esetek, amikor a felek szerződése(i) túlmutat(nak) ezen az első helyzeten, ami azt jelenti, hogy a „*jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése*" hivatkozás magában foglalja az uniós vagy (EGT) tagállami jogtól eltérő jogszabályokból eredő jogi előírásokat/kötelező erejű végzéseket (második helyzet).

115. Az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az uniós vagy (EGT) tagállami jogtól eltérő jogszabályokon alapuló adatkezelés követelményei önmagukban nem követik az alkotmányos hagyományt, és nem tekinthetők automatikusan ugyanolyan módon, mint az uniós jogrendben foglaltak (az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkének fényében). Ezzel kapcsolatban az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke értelmében a „jogi kötelezettség", a „közérdek" és a „közhatalmi szerv" kifejezés az uniós vagy tagállami jogra utal[119]. Hasonlóképpen, az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az általános adatvédelmi rendeletnek az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó irányítása alatt végzett adatkezelésről szóló 29. cikke úgy rendelkezik, hogy „*[a]z adatfeldolgozó és bármely, az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó irányítása alatt eljáró, a személyes adatokhoz hozzáféréssel rendelkező személy ezeket az adatokat kizárólag az*

[118] Az általános adatvédelmi rendelet (1) preambulumbekezdése az Európai Unió működéséről szóló szerződés (az „EUMSZ") 16. cikkének (1) bekezdésére és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a „Charta") 8. cikkének (1) bekezdésére hivatkozik. A Charta 52. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy *„Az e Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja*."

[119] Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben az adatkezelés jogalapja „jogi kötelezettség" (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja) vagy „ közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat" (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének e) pontja), ez az adatkezelőre vonatkozó uniós jogban vagy tagállami jogban meghatározott rendelkezésekre utal. Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkére hivatkozva az általános adatvédelmi rendelet (40) preambulumbekezdése kifejti, hogy amennyiben az adatkezelés jogalapját jogszabály állapítja meg, ez *„akár e rendeletben, akár más, az e rendeletben említettek szerinti uniós vagy tagállami jogban foglalt*" alapot jelent. Az általános adatvédelmi rendelet 49. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy csak az uniós jogban vagy az adatkezelőre vonatkozó tagállami jogban elismert közérdek vezethet ezen eltérés alkalmazásához.

adatkezelő utasításának megfelelően kezelheti, kivéve, ha az ettől való eltérésre őt uniós vagy tagállami jog kötelezi." (utólagos kiemelés)

116. Az adattovábbítással összefüggésben előrelátható, hogy jogi előírások az uniós vagy tagállami jogtól eltérő jogszabályokból is eredhetnek. Amennyiben adattovábbításra kerül sor, az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet V. fejezete az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkével együtt alkalmazandó. Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy az EGT-n kívül kezelt személyes adatok tekintetében az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja elvben nem akadályozza meg, hogy a szerződés olyan rendelkezéseket tartalmazzon, amelyek a továbbított személyes adatok kezelésére vonatkozó harmadik országbeli jogi előírásokkal foglalkoznak. Ilyen rendelkezések beilleszthetők különösen az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének való megfelelés biztosítása érdekében, azonban önmagában a *„kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő"* szöveg feltüntetése nem valószínű, hogy elegendő lenne.

117. Ebben az összefüggésben az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata kifejezetten foglalkozik „A feltételek betartását érintő helyi jogszabályokkal és gyakorlatokkal" a 14. feltételben és „Az adatátvevő kötelezettségeivel a nemzeti hatóságok általi hozzáférés esetén" a 15. feltételben. Az általános szerződési feltételek aláírása előtt a feleknek fel kell mérniük, hogy vannak-e olyan helyi jogszabályok és gyakorlatok, amelyek érintik a feltételek betartását (az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 14. feltétele). A 14. feltétel előírja a felek számára, hogy biztosítsák, hogy nincs tudomásuk az adatátvevő székhelye szerinti harmadik ország olyan jogszabályairól és gyakorlatairól, amelyek megakadályoznák az adatátvevőt abban, hogy teljesítse az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata szerinti kötelezettségeit, miután az adatátvevő értékelte ezeket a jogszabályokat és gyakorlatokat, és előírja az adatátvevő számára, hogy haladéktalanul értesítse az adatátadót minden változásról, amely esetben vagy az adatátadó azonosítja a helyzet kezelésére szolgáló megfelelő intézkedéseket, vagy a 14. feltétel lehetővé teszi számára, hogy felfüggessze az adattovábbítást vagy akár felmondja a szerződést. A 15. feltétel bizonyos kötelezettségeket ír elő az adatátvevő számára harmadik országbeli hatóságok általi hozzáférés esetén. Számos lépést határoz meg, amelyeket az adatátvevőnek meg kell tennie, ha harmadik ország kormányának hozzáférésével szembesül (akár kérésre, akár közvetlenül), és amelyek célja (végső soron) az adatkezelő tájékoztatása. Az adatátadó értesítésének kötelezettsége mellett az adatátvevő többek között köteles felülvizsgálni a hozzáférés iránti kérelem jogszerűségét és dokumentálni ezt a jogi értékelést, valamint bizonyos esetekben köteles megtámadni a kérelmet. Az adatátadó – az adatkezelővel konzultálva, amennyiben az adatátadó nem az adatkezelő – ezt követően meg tudja tenni a szükséges intézkedéseket, beleértve az adattovábbítás esetleges felfüggesztését vagy az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételeinek megszüntetését. Az, hogy a harmadik ország kormánya részére történő (további) adattovábbítások megfelelnek-e az általános adatvédelmi rendeletnek, eseti elemzés (többek között a jogalap, az adatkezelés és az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetének való megfelelés) alapján kell eldönteni. Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 3. modulja (Adattovábbítás adatfeldolgozók között) értelmében az adatátvevő/adatfeldolgozó köteles a jogi értékelést az adatátadó rendelkezésére bocsátani. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület a fenti 88–89. és 106. pontra is hivatkozik.

118. Emellett az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának értelmében mind az adatátadónak, mind az adatátvevőnek meg kell győződnie arról, hogy a rendeltetési hely szerinti harmadik ország jogszabályai lehetővé teszik az adatátvevő számára, hogy a személyes adatok e harmadik országba történő továbbítását megelőzően megfeleljen az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételeinek[120]. Amennyiben az adatfeldolgozó az adatkezelő nevében személyes adatokat ad át, ez a kötelezettség az adatkezelőt is terheli (lásd még a fenti 79. és az azt követő pontokat).

119. Hasonlóképpen, az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokról szóló ajánlások és az adatfeldolgozói kötelező erejű vállalati szabályokról szóló referenciák arra az esetre is meghatároznak kötelezettségeket, ha a kötelező erejű vállalati szabályok valamely tagja a helyi jogszabályok és a kötelező erejű vállalati szabályok közötti összeütközésben érintett[121], és/vagy valamely bűnüldöző hatóságtól vagy állambiztonsági szervtől nyilvánosságra hozatal iránti kérelmet kap[122]. Konkrétabban, az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásai[123] szerint a adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályoknak olyan záradékokat kell tartalmazniuk, amelyek az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályok betartását érintő helyi jogszabályokkal és gyakorlatokkal (5.4.1. szakasz), valamint nemzeti hatóságok általi hozzáférés esetén az adatátvevő kötelezettségeivel (5.4.2. szakasz) foglalkoznak. Az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályok továbbítási mechanizmusként szolgálhatnak a csoporton belüli adatfeldolgozóknak történő adattovábbítások tekintetében.

120. Azokban az esetekben, amikor az adattovábbításra megfelelőségi határozatok vonatkoznak, a „*hatóságok személyes adatokhoz való hozzáféréséről és az ilyen jogszabályok végrehajtásáról*” szóló jogszabály az egyik olyan elem, amelyet az Európai Bizottságnak figyelembe kell vennie az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti védelmi szint megfelelőségének értékelésekor[124].

---

[120] Az EUB *Schrems II* ítéletének 141. pontja Lásd még az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozata 14. feltételének a)–d) pontját.

[121] 5.4.1. szakasz „Az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályoknak való megfelelést befolyásoló helyi jogszabályok és gyakorlatok”, az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásai a jóváhagyásra irányuló kérelemről, valamint az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokba belefoglalandó elemekről és elvekről (az általános adatvédelmi rendelet 47. cikke) Az Európai Adatvédelmi Testület által 2018. május 25-én jóváhagyott, az adatfeldolgozói kötelező erejű vállalati szabályokban található elemeket és elveket tartalmazó táblázatot létrehozó, 29. cikk szerinti munkacsoport munkadokumentumának (WP 257 rev.01) 6.3. szakasza („Az átláthatóság szükségessége azokban az esetekben, amikor a nemzeti jogszabályok megakadályozzák a csoportot a kötelező erejű vállalati szabályoknak való megfelelésben”).

[122] 5.4.2. szakasz „Az adatátvevő kötelezettségei a nemzeti hatóságok általi hozzáférés esetén”, az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásai a jóváhagyásra irányuló kérelemről, valamint az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokba belefoglalandó elemekről és elvekről (az általános adatvédelmi rendelet 47. cikke); lásd még a 6.3. szakaszt: „Az átláthatóság szükségessége azokban az esetekben, amikor a nemzeti jogszabályok megakadályozzák a csoportot a kötelező erejű vállalati szabályoknak való megfelelésben”, az adatfeldolgozói kötelező erejű vállalati szabályokban található elemeket és elveket tartalmazó táblázatot létrehozó munkadokumentum (WP 257 rev.01.)

[123] Az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásai a jóváhagyásra irányuló kérelemről, valamint az adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokba belefoglalandó elemekről és elvekről (az általános adatvédelmi rendelet 47. cikke)

[124] Az EUB a Schrems I és a Schrems II ügyekben hozott ítéleteiben foglalkozott ezzel az elemmel. Az EUB 2015. július 6-i *Maximillian Schrems kontra Data Protection Commissioner* ítélete (a továbbiakban: az EUB Schrems I ítélete), C-362/14. sz. ügy, ECLI:EU:C:2015:650, 91. pont Az EUB Schrems II ítéletének 141., 174–177. és 187–189. pontja

121. Ami a megfelelőségi határozatokat[125], az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételeit[126] és a kötelező erejű vállalati szabályokra vonatkozó ajánlásokat és referenciákat[127] illeti, az az egyetértés, hogy egy harmadik országnak az EUMSZ-ben, a Chartában és az általános adatvédelmi rendeletben rögzített alapvető jogok és szabadságok lényegét tiszteletben tartó, és az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében felsorolt célok egyikének védelméhez egy demokratikus társadalomban szükséges és arányos mértéket meg nem haladó jogszabályai és gyakorlatai nem ássák alá az általános adatvédelmi rendelet által biztosított védelem szintjét[128]. Ezért az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételei[129] és a kötelező erejű vállalati szabályokra vonatkozó ajánlások és referenciák[130] olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek különböző következményeket állapítanak meg a jogszabályokra és gyakorlatokra attól függően, hogy azok aláássák-e az általános adatvédelmi rendelet által biztosított védelem szintjét. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének a) pontján alapuló ad hoc szerződéseknek is hasonló rendelkezéseket kell tartalmazniuk[131].

122. A fentiekből egyértelműen kiderül, hogy amennyiben a harmadik ország jogszabályai előírják az adatfeldolgozó számára, hogy ne az adatkezelő utasításai alapján kezeljen személyes adatokat, az általános adatvédelmi rendeletben foglalt védelmi szint csak akkor tartható tiszteletben, ha az említett jogszabályok megfelelnek a fent említett feltételeknek. Mindenesetre az adatfeldolgozónak kiegészítő

[125] Lásd az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke (2) bekezdésének a) pontját, amely szerint az Európai Bizottságnak figyelembe kell vennie a következő tényezőket: „*a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, a vonatkozó általános és ágazati jogszabályok, köztük a közbiztonságra, a védelemre, valamint a nemzetbiztonságra vonatkozó és a büntetőjogi rendelkezések, a közhatalmi szerveknek a személyes adatokhoz való hozzáférését szabályozó rendelkezések, valamint e jogszabályok végrehajtása, adatvédelmi szabályok, szakmai szabályok és biztonsági intézkedések, ideértve a személyes adatok másik harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére történő újbóli továbbítására vonatkozó azon szabályokat, amelyeknek az adott országban vagy nemzetközi szervezeten belül meg kell felelni; ítélkezési gyakorlat, továbbá az, hogy az érintettek, akiknek a személyes adatait továbbítják, rendelkeznek-e hatékonyan érvényesíthető – a hatékony közigazgatási és bírósági jogorvoslatot is magukban foglaló – jogokkal*”. Lásd még a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport megfelelőségi referenciáját (WP 254 rev.01), elfogadás időpontja: 2018. február 6., az Európai Adatvédelmi Testület általi jóváhagyás időpontja: 2018. május 25. A „megfelelő védelmi szint” fogalmát az EUB a Schrems I (73. és 74. pont) és a Schrems II (94. pont) ítéletében továbbfejlesztette.

[126] Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 14a. feltétele.

[127] Ez kifejezetten szerepel az Európai Adatvédelmi Testület 1/2022. számú ajánlásainak (adatkezelői kötelező erejű vállalati szabályokra vonatkozó ajánlások) 2.1. változatának 5.4.1. és 5.4.2. szakaszában. Ugyanez az értelmezés hallgatólagosan alátámasztja az Európai Adatvédelmi Testület által 2018. május 25-én jóváhagyott, az adatfeldolgozói kötelező erejű vállalati szabályokban található elemeket és elveket tartalmazó táblázatot létrehozó, 29. cikk szerinti munkacsoport munkadokumentumának (WP 257 rev.01) 6.3. szakaszát („Az átláthatóság szükségessége azokban az esetekben, amikor a nemzeti jogszabályok megakadályozzák a csoportot a kötelező erejű vállalati szabályoknak való megfelelésben”).

[128] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. számú ajánlása azon intézkedésekről, amelyek kiegészítik az adattovábbítási eszközöket a személyes adatok uniós védelmi szintjének való megfelelés biztosítása érdekében, 2.0. változat, 38. pont, valamint az Európai Adatvédelmi Testület 02/2020. számú ajánlása a megfigyelési intézkedésekre vonatkozó alapvető európai garanciákról 22 és 24. pont

[129] Az Európai Bizottság harmadik országok részére történő személyesadat-továbbításra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló végrehajtási határozatának 14. feltétele

[130] Lásd a 127. lábjegyzetet

[131] Az Európai Adatvédelmi Testület 01/2020. számú ajánlása azon intézkedésekről, amelyek kiegészítik az adattovábbítási eszközöket a személyes adatok uniós védelmi szintjének való megfelelés biztosítása érdekében, 2.0. változat, 66. pont.

intézkedéseket kell végrehajtania abban az esetben, ha az említett feltételek nem teljesülnek, és a szerződésnek biztosítania kell e feltételek teljesülését.

123. Amennyiben az adatfeldolgozó az EGT-n belül kezel személyes adatokat, bizonyos körülmények között még mindig szembesülhet harmadik ország jogaival. Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a harmadik ország jogára való hivatkozás szerződésbe foglalása nem mentesíti az adatfeldolgozót az általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségei alól.

124. A fenti elemzés fényében az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy a „*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*" szöveghez hasonló szöveg beillesztése a felek szerződéses szabadságának előjoga, és önmagában nem sérti az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját. Ez nem érinti azt a kötelezettséget, hogy személyes adatok kezelése esetén meg kell felelni az általános adatvédelmi rendeletnek. Ezenkívül az ilyen kikötés nem mentesíti az adatkezelőt és az adatfeldolgozót az általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítése alól, különösen az adatkezelőnek nyújtandó tájékoztatás és – adott esetben – az adatkezelő nevében kezelt személyes adatok nemzetközi továbbításának feltételei tekintetében.[132]

125. Végül a kérelem egy további kérdést tesz fel:

> Ha a 2a. kérdésre adott válasz nemleges, akkor egy ilyen kibővített kivételt az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében az adatkezelő írásbeli utasításaként kell-e értelmezni?

126. A fenti válasz fényében az Európai Adatvédelmi Testület úgy értelmezi a fennmaradó kérdést, hogy ha a felek hivatkozhatnak a szerződésükben a *kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*" (szó szerinti vagy nagyon hasonló szavakkal történő) megfogalmazásra, ezt az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett írásbeli utasításaként kell-e értelmezni.

127. Az Európai Adatvédelmi Testület először azt vizsgálja, hogy ez az érv fenntartható-e, ha a jogi előírás vagy a kötelező erejű végzés az uniós vagy (EGT) tagállami jogból ered.

128. Az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában használt „utasítás" fogalma kifejezetten arra vonatkozik, hogy az adatkezelő meghatározza, hogy az adatfeldolgozónak milyen adatkezelést kell végeznie a nevében és hogyan[133]. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében nem minősül utasításnak az a rendelkezés sem, amelyet az adatkezelő a szolgáltatójával/adatfeldolgozójával kötött szerződésbe belefoglal, és amely nem tartalmaz arra irányuló kérést, hogy az adatkezelő nevében személyes adatokat kezeljenek. Ezenkívül az adatkezelő utasításainak kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy személyes adatok konkrét kezelésére terjedjenek ki, ami a szóban forgó megfogalmazás esetében nem áll fenn. Ezen túlmenően az adatkezelő mindig olyan helyzetben van (kell, hogy legyen) – és jogszabály alapján köteles, amennyiben a személyes adatoknak az adatkezelő nevében történő kezelésére irányuló utasítás az általános adatvédelmi rendeletbe ütközne –, hogy visszavonja az ilyen utasítást. Az adatfeldolgozónak ekkor az adatkezelő utasításának visszavonása alapján abba kell hagynia az adatkezelést.

---

[132] Különösen az adatkezelő annak biztosítására irányuló kötelezettsége, hogy az EGT-n kívüli adatkezelés tekintetében csak a lényegében azonos szintű védelmet biztosító harmadik országbeli jog követelhesse meg az adatfeldolgozó általi adatkezelést. Lásd még a fenti 116–122. pontot

[133] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 116. pontja

129. Az adatfeldolgozó utasításával az adatkezelő a gyakorlatban megvalósítja az adatkezelés céljainak és eszközeinek meghatározását, különösen azáltal, hogy befolyást gyakorol az adatkezelés kulcsfontosságú elemeire[134]. Az adatkezelőnek a személyes adatok kezelésére gyakorolt befolyása elvileg megszűnik, ha uniós vagy tagállami jogszabályok olyan követelményeket írnak elő az adatfeldolgozó számára, amelyek alapján az adatkezelő nem tudja irányítani vagy leállítani a személyes adatok kezelését[135]. Bár az adatkezelő emlékeztetheti az adatfeldolgozót az uniós vagy tagállami jog betartására, ez nem értelmezhető az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti utasításként[136]. Az általános adatvédelmi rendelet maga is elismeri ezt a helyzetet, pontosan rámutatva arra, hogy az adatfeldolgozó csak az adatkezelő írásbeli utasítása alapján végezhet adatkezelést, kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke 3) bekezdésének a) pontja), és haladéktalanul tájékoztatnia kell az adatkezelőt, ha az utasítás sérti az általános adatvédelmi rendeletet (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének utolsó albekezdése).

130. Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy a fenti érvelés akkor is alkalmazandó, ha a jogi előírás vagy a kötelező erejű végzés harmadik ország jogából ered. Ebben az esetben a szóban forgó jogszabály korlátozza azt a befolyást, amelyet az adatkezelő gyakorolhat az adatkezelésre.

131. A fentieken túlmenően az a rendelkezés, amely szerint az adatfeldolgozó vállalja, hogy személyes adatokat kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezel, „*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő”*, önmagában azt jelzi, hogy az adatkezelő utasításai alapján történő adatkezelés a főszabály, míg a kivétel éppen a nem az adatkezelő utasításai alapján történő adatkezelésre vonatkozik (amint azt a „kivéve” szó mutatja). Az adatfeldolgozó döntése, hogy eleget tesz-e a rá vonatkozó jogi előírásnak vagy kötelező erejű végzésnek, vagy szembesül az ennek elmulasztásával járó jogi következményekkel.

132. Ennek alapján az Európai Adatvédelmi Testület arra a következtetésre jut, hogy a (szó szerinti vagy nagyon hasonló értelemben vett) „*kivéve akkor, ha az adatkezelést jog vagy kormányzati szerv kötelező erejű végzése írja elő*” szöveg nem értelmezhető az adatkezelő írásbeli utasításának. Az adatkezelő továbbra is felelős abban az esetben, ha nem biztosította, hogy a (további) adatfeldolgozó csak írásbeli utasításai alapján kezel személyes adatokat. Ez azonban nem alkalmazható, ha az adatkezelést uniós vagy tagállami jog írja elő, vagy EGT-n kívüli adatkezelés esetében harmadik ország olyan jogszabálya írja elő, amelynek hatálya alá a (további) adatfeldolgozó tartozik, és amely jogszabály lényegében azonos szintű védelmet biztosít.

[134] Az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatásának 20. pontja

[135] E tekintetben az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (7) bekezdésében előirányzott helyzet állhat fenn, amely kimondja, hogy amennyiben az adatkezelés céljait és eszközeit uniós vagy tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat uniós vagy tagállami jog is meghatározhatja. Lásd az EUB 2024. január 11-i ítéletét, *Belgian State (Données traitées par un journal officiel),* C-231/22. sz. ügy, ECLI:EU:C:2024:7, 28–30., 35. és 39. pont; az Európai Adatvédelmi Testület 07/2020. sz. iránymutatását, 22–24. pont

[136] Az ilyen emlékeztető inkább úgy tekintendő, mintha az adatkezelő olyan szerződéses garanciákat vezetne be, amelyek biztosítják, hogy az adatkezelő nevében végzett adatkezelés megfelel az általános adatvédelmi rendelet valamennyi követelményének, és biztosítja az érintettek jogainak védelmét.

Az Európai Adatvédelmi Testület nevében

Az elnök

(Anu Talus)